

ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ 2016

Преглед на австриската
Шпаркесе Групација

Проширен домашен пазар на
Штаермеркише Шпаркесе

СОДРЖИНА

9

ОБРАЌАЊЕ НА ПРЕСЕДАТЕЛОТ
НА УПРАВНИОТ ОДБОР

8

УПРАВЕН ОДБОР

10

НАШИОТ СОПСТВЕНИК

6

ПРОФИЛ НА БАНКАТА

14

ДЕЛОВНИ АКТИВНОСТИ

38

ДЕЛОВНА ПОЛИТИКА И РАЗВОЕН
ПЛАН НА ШПАРКАСЕ БАНКА МАКЕДОНИЈА
АД СКОПЈЕ 2017 ГОДИНА

41

ПРОГРАМА НА МЕРКИ И АКТИВНОСТИ ЗА
ОСТВАРУВАЊЕ НА СТРАТЕШКИТЕ ОПРЕДЕЛБИ
НА ДЕЛОВНАТА ПОЛИТИКА ЗА 2017

66

ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ НА
ШПАРКАСЕ БАНКА МАКЕДОНИЈА
АД СКОПЈЕ ЗА 2016 ГОДИНА

76

ОПШТИ ИНФОРМАЦИИ

ПРОФИЛ НА БАНКАТА

Профил на Банката
Шпаркасе Банка Македонија АД Скопје
Матичен број: 4558669
Трансакциска сметка: 250-0000000001-11
Даночен број: 4030993261735
SWIFT: INSBMK22

Седиште
Ул. Македонија 9-11, 1000 Скопје
E-mail: contact@sparkasse.mk
Тел.: 00 389 2 3200 500
www.sparkasse.mk
www.facebook.com/SparkasseBankMakedonija

Податоци

Основање:	1992 година
Актива:	306,5 милиони евра
Сопственик:	Steiermaerkische Sparkasse AG, Грац, Р. Австрија
Број на експозитури:	28
Број на банкомати:	52
Број на клиенти:	57.600
Број на вработени:	319

Податоците се однесуваат за состојба 31.12.2016.

Управен одбор

Претседател	Глигор Бишев
Член	Саша Боко
Член	Дамир Иваштиновиќ

Надзорен одбор

Претседател	Сава Далбоков
Член	Славиша Којиќ
Член	Валбурга Зајдл
Член	Ханс Лудвиг Диксер
Независен член	Кристијан Поленак
Независен член	Бранко Азески

Останати членки на групацијата во Македонија

SPARKASSE
Leasing

Нашиот сопственик

Штаермеркише Шпаркасе е една од најсилните банкарски групации во регионот на Југоисточна Европа, која со своето присуство во земјите од Западен Балкан овозможува достапност на банкарските услуги за австриските и регионалните компании, како и силна економска поврзаност и стабилност во целиот регион. Шпаркасе Банка Македонија имајќи ја поддршката од големата финансиска групација, претставува доверлив партнер за своите клиенти во Р. Македонија.

Sparkasse и знакот S

Шпаркасе Банка Македонија АД Скопје е составен дел од Штаермеркише Шпаркасе Групацијата, која бележи речиси 2 века постоење на финансискиот пазар во Р. Австрија. Препознатливоста на оваа групација се должи на логото „Sparkasse“ со црвениот знак „S“ кој претставува сигурност, доверба и традиција. Таа се издвојува од конкуренцијата со својата близина до клиентите и регионалниот пристап до клиентите од една страна, како и стручноста и големината на компанијата од друга страна.

Нашата мисија и визија

ВИЗИЈА: современа Банка која ги исполнува очекувањата на клиентите и создава нови вредности за нејзините вработени и акционери.
МИСИЈА: позиционираност помеѓу првите три банки на пазарот според изборот на клиентите, Банка која ги реализира нивните потреби и проекти.

Цел

Клучната стратешка цел на Банката за 2017 година е продолжување на континуитетот на процесот на етаблирање како стабилна и профитабилна банка, во која клиентите препознаваат сигурен и доверлив долгорочен партнер.

Фокус на нашата стратегија

Да создаваме дополнителна вредност за нашите целни групи:

- **клиентите** – градиме силна и долгорочна врска со нашите клиенти кои се центарот на се што работиме, преку обезбедување на долгорочни придобивки и пружање на искуство поразлично од она што го нудат другите банки;
- **акционерите** – зајакнување на капиталот и обезбедување на долгорочна стабилност во работењето на Банката преку континуирано обезбедување на адекватни стапки на поврат, преземање на прифатливо ниво на ризик и добри одлуки за алокација на ресурсите;
- **вработените** – едуцирани, обучени и мотивирани вработени во насока на подобрување на квалитетот на услугата кон клиентите и квалитетот во работењето;
- **заедницата** – подигање на свесноста за општествена одговорност преку партиципација во постоечки и воведување нови иновативни проекти кои ќе бидат од значење за заедницата.

УПРАВЕН ОДБОР

Дамир Иваштиновиќ

Член на Управниот одбор на Шпаркасе Банка Македонија АД Скопје

- управување со ризик;
- контрола на усогласеност со прописи;
- организација и ИТ;
- процесирање;
- правни активности.

Глигор Бишев

Претседател на Управниот одбор на Шпаркасе Банка Македонија АД Скопје

- продажба-управување со физички лица;
- маркетинг и комуникации;
- човечки ресурси;
- управување со средства;
- финансии;
- координација на Кабинетот на УО;
- координација на интерната ревизија.

Саша Боко

Член на Управниот одбор на Шпаркасе Банка Македонија АД Скопје

- продажба-управување со правни лица;
- управување со имот и безбедност.

ОБРАЌАЊЕ НА ПРЕТСЕДАТЕЛОТ НА УПРАВНИОТ ОДБОР

Почитувани клиенти, акционери и соработници,

Во 2016 година, глобалниот економски раст се обнови и стана одржлив. Раст забележаа економијата на САД, ЕУ, економиите на Азија и земјите во развој.

Ваквите движења имаа позитивно влијание и врз економиите во регионот, кои остварија едни од највисоките стапки на раст во последниве години. Неизвесноста создадена со постојаното одложување на парламентарните избори и ориентираноста на предизборната влада кон краткорочни цели, го забави растот на БДП во Македонија од 3,7% во 2015 година на 2,4% во 2016 година. Сепак, невработеноста продолжи да се намалува и на крајот од 2016 година се сведе на ниво од 23,1%.

Како одговор на притисоците на девизниот пазар во мај 2016, Народната банка на Р.Македонија ја зголеми каматната стапка на 4% во услови на непроменети каматни стапки и продолжено купување на финасиски средства од страна на Европската централна банка. Враќањето кон нормалата, Народната Банка на Р.Македонија го започна на крајот од декември 2016 година.

Шпаркасе Банка Македонија имаше успешна 2016 година во сите домени на работењето: раст на сите билансни позиции и пазарно учество, како и значително зголемување на профитабилноста примарно преку раст на нето провизиите, курсните разлики и контрола на трошоците.

Вкупната актива на Банката во 2016 година се зголеми за 7,8% и на крајот од годината достигна 306,5 милиони евра. Истовремено, вкупните бруто кредити се зголемија за 17,3 милиони евра или за 9,7%, во чии рамки речиси 7,5 милиони евра беа заменети лоши, нефункционални кредити за функционални добри кредити. Тоа го сведе учеството на лошите кредити на 8,3% на крајот од 2016 година и детерминираше ниско ниво на трошоци за резервации. Сепак, покриеноста на лошите кредити со резервации остана над 100% достигнувајќи највисоко ниво од 107,6%.

Растот на кредитната активност беше особено изразена кај населението (раст од 18,4%), преку што Банката изврши широка диверзификација на своето портфолио. Покрај постојните производи, во 2016 година, Шпаркасе Банка лансираше посебен пакет на услуги за младата генерација; пакет на услуги за пензионери – пензија на први и пакет на услуги за лицата вработени во државната администрација и јавните претпријатија. За пакетот услуги за младите, Шпаркасе Банка беше избрана за најдобра банка и го доби признанието STUBRAND.

Иако растот на корпоративните кредити беше умерен, во 2016 година беа посетени голем број компании, кои покрај поддршка во своето работење добија и финансиски консалтинг во сферата на финансиското работење. Кредитната рамка за задоволување на потребите од обртни средства и проектното финансирање на компаниите останаа да бидат доминантни производи во сферата на корпоративното работење.

За поефикасно управување со ликвидносниот ризик во евра, во 2016 година Шпаркасе Банка купи 10 милиони евра државни обврзници на Р.Австрија, што претставува прифатлив колатерал за рефинансирање кај Европската Централна Банка. Со тоа се изврши и диверзификација на портфолиото на државни обврзници кои се прифатлив колатерал за рефинансирање кај Народната Банка на Р.Македонија и Европската Централна Банка.

Ефикасното управување со капиталот на Банката, покрај органскиот раст, вклучуваше и аквизиции или зголемување на уделите во: С-Лизинг, кој на почетокот од 2017 година се преименува во Шпаркасе Лизинг, зголемување на уделот во Македонската берза и уделот во Централниот депозитар за хартии од вредност. Исто така, на крајот од 2016 година, Банката се стекна со дозвола за банка чувар на имот и вршење на брокерски услуги.

Сепак, адекватноста на капиталот остана висока (20,6% на крајот од 2016), што претставува солидна основа за раст во наредните години.

Остварената добивка во 2016 изнесуваше 3,5 милиони евра и беше речиси 3,5 пати поголема во однос на остварената добивка во 2015 година, остварувајќи коефициент на поврат на капиталот од 9,0%. Истовремено, пазарното учество на Банката во просек се зголеми за 0,4%, достигнувајќи 4,3% на крајот од 2016 година, со што Шпаркасе Банка влезе во врвот на банките со средна големина.

Шпаркасе Банка Македонија ќе продолжи да нуди стабилност и сигурност во обезбедувањето на финансиска поддршка на своите клиенти и на македонската заедница. Верувам дека на трајна основа Банката ќе ја унапредува довербата и сатисфакцијата кај нејзините акционери, клиенти, депоненти и кај вработените. Основната интенција на Шпаркасе Банка Македонија е да го продолжи растот врз принципите на профитабилност и ефикасност и да ги поддржи сите проекти што можат да си ги дозволат инвеститорите и што им носат додадена вредност на клиентите.

Д-р Глигор Бишев
Претседател на Управен одбор

НАШИОТ СОПСТВЕНИК

Штаермеркише Шпаркасе е мнозински сопственик на Шпаркасе Банка Македонија, со 99% од акциите на Банката. Штаермеркише Шпаркасе, со седиште во Грац, е една од најголемите регионални банки во југот на Австрија. Како членка на австриското Здружение на штедни Банки (Шпаркасе Групацјата се состои од 47 штедни банки, со Ерсте Банка како предводник), е дел од една од најсилните банкарски групации во Европа. Групацјата има долгорочна стратешка ориентација кон регионот од Западен Балкан, правејќи ја матичната банка партнер од доверба за Шпаркасе Банка Македонија и посветен инвеститор во Македонија, во целина.

Штаермеркише Шпаркасе како универзална банка нуди широк спектар на услуги за физички лица, мали и средни претпријатија, приватно банкарство, големи клиенти и државни институции. Банката има традиција од скоро 200 години. До денес, деловните активности на Штаермеркише Шпаркасе и нејзините членки од групацјата имаат за цел не само да креираат материјално богатство,

туку и да го поддржат социјалниот развој, културата и други проекти од општествено добро. Штаермеркише Шпаркасе посветува дел од својот профит за таквите иницијативи.

Пред 20 години, Штаермеркише Шпаркасе започна да воведува стратегија на проширување во нејзиниот домашен пазар вклучувајќи ги и новите пазари од Југоисточна Европа (ЈИЕ). Како резултат на тоа, Штаермеркише Шпаркасе сега има стратешко банкарско учество во Словенија, Хрватска, Босна и Херцеговина, Црна Гора, Македонија и Србија – ова е една од најсеопфатните банкарски мрежи во регионот. Бројот на клиенти во регионот значително се зголеми во изминатите 19 години и денес Штаермеркише Шпаркасе Групацјата опслужува околу 2,5 милиони клиенти во ЈИЕ. Групацјата е исто така многу добро позиционирана за поддршка на австриските и интернационалните клиенти за спроведување на нивните активности во регионот, градење на се подобри „економски мостови“ помеѓу ЈИЕ и Австрија/Централна Европа.

„Во 2016 година ги постигнавме најдобрите резултати во историјата на Шпаркасе Банка Македонија. Ова се должи и на постојаното подобрување на бизнис операциите, но пред се на добриот квалитет на средствата и ниските трошоци за ризик на Банката. Би сакал да се заблагодарам на нашите клиенти и соработници за довербата и поддршката која ни ја даваат сите овие години. Исто така, би сакал да се заблагодарам на вработените и менаџментот во Шпаркасе Банка Македонија за ангажманот и духот кој доведе до овие достигнувања за почит. Искрено се надевам дека наскоро ќе видиме стабилизација во оперативната средина во Македонија и враќање на фокусот на економскиот развој како прв приоритет. Ова го гледам како предуслов за продолжување на позитивните трендови, не само за нашата Банка, но исто така и за македонските граѓани и бизниси. Сепак, ние и во сегашната ситуација остануваме сигурен и доверлив партнер за клиентите и заедницата, бидејќи Шпаркасе Банка се залага за долгорочен развој и одржливост. И во 2016 година во целост покажавме дека имаме сила и сме посветени на ова!“ - изјавува Сава Далбоков, член на Управниот одбор на Штаермеркише Шпаркасе и претседател на Надзорниот одбор на Шпаркасе Банка Македонија АД Скопје.

Нашите вредности: За што се залагаме

- **Кредибилитет**
Ние донесуваме одлуки, кои се јасни и разбирливи. Тоа не прави доверливи во секој поглед.
- **Доверливост**
Ние сме доверлив партнер. Тоа се заснова на сигурноста, довербата и квалитетот. Нашите ветувања се базираат на основани одлуки кои се обврзувачки за нас.
- **Страст**
Ние со голема страст се залагаме за интересите на нашите клиенти. Сакаме да ги инспирираме со нашите услуги и нашата посветеност. We support our clients' interests passionately. We want to be inspiring with our services and dedication.

Преглед на Штаермеркише Шпаркасе Групацјата
Скоро 200 годишна традиција на доверба и сигурност
14 милијарди евра вкупни средства
500 експозитури и регионални центри
6.400 вработени
Преку 2,5 милиони клиенти

ДЕЛОВНИ АКТИВНОСТИ

1. Макроекономско опкружување

Глобални движења

Гледано според најзначајните настани кои ја одбележаа изминатата 2016 година може да се карактеризира како неконвенционална. Најпрво, исходот од референдумот за излез на Обединетото Кралство од Европската Унија (Brexit), ја поттикна појавата на гласини за деглобализација, која пак по изборот на Доналд Трамп за претседател на САД, доби уште поголемо значење. Во однос на реалната економија, на двете страни од Атлантикот, во САД, во Европската унија, како и во Земјите во развој беа забележани позитивни стапки на економски раст во последниот квартал од годината. И монетарните власти во овие две економии преземаа позначајни мерки во годината која измина. Имено, ФЕД на крајот на годината го изврши долгоочекуваното зголемување на референтната каматна стапка, додека ЕЦБ продолжи со примена на квантитативното олеснување, како неконвенционална мерка на монетарната политика, но месечниот износ на откуп на обврзници беше намален од 80 на 60 милиони ЕУР. Дополнително, во ЕУ беше лансиран концепт за “multi – speed Europe”, а во банкарскиот сектор беа спроведени стрес тестови врз најзначајните банки во Евро зоната. Добиените позитивни резултати од тестирањето, во комбинација со започнатиот процес на санација на банките во периферните земји членки, како Италија, Шпанија и Португалија, придонесоа банките во Европа да ги подобрат своите биланси. Тоа резултираше со олабавување на кредитната активност, што најдобро се гледа од остварениот годишен кредитен раст во 2016 од 2%, кој се очекува да даде дополнителен позитивен стимул на европската економија и во периодот кој следува.

Макроекономски движења во Република Македонија

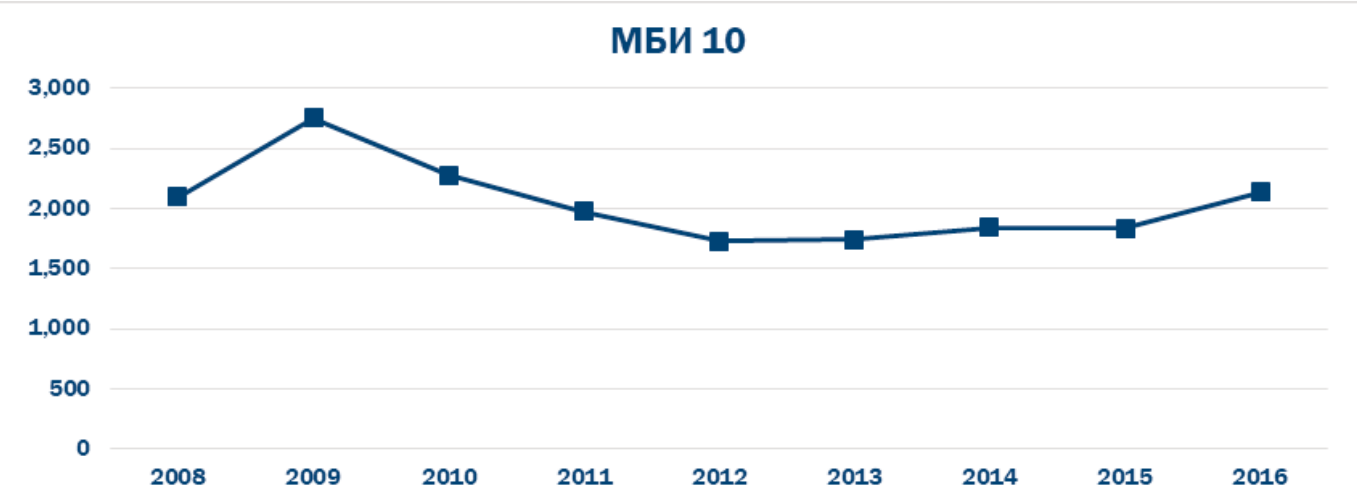
Во Македонија, неизвесноста на политичката сцена ја одбележа целата година. Иако е остварен позитивен раст на БДП од +2,4% во третиот квартал од годината, сепак тоа е пониско од остварениот раст во изминатите години, што укажува на воздржаност кај економските субјекти при донесување инвестициони одлуки. Годината заврши со блага стапка на дефлација од -0,2%, пред се како резултат на ниските цени на енергенсите. Во однос на фискалната сфера, годината беше завршена со буџетско салдо од 16.070 милиони денари односно -2,6% од бруто домашниот производ, што укажува на подобрување од +0,9 процентни поени споредено со 2015 година.

Покрај неизвесното економско опкружување во домашната економија, во 2016 година банкарскиот систем остана стабилен и здрав, зачувувајќи го приматот на најзначаен елемент на финансискиот систем на Република Македонија. Македонските банки и оваа година беа високо ликвидни и здрави, обезбедувајќи стапка на ликвидни средства во однос на вкупната актива и капитална адекватност во третиот квартал од годината од 29,7% и 15,7%, соодветно. Дополнително, и покрај шпекулациите од неоекономска природа кои предизвикаа во вториот квартал во 2016 година краткорочно одлевање на депозитите од банките, сепак остварен е годишен раст на депозитите од +5,7%. Во поглед на кредитната активност, остварена е стапка на раст од 1%. Причината за овој навидум анемичен раст е новата регулатива на НБРМ, согласно која, банките имаат обврска да ги отпишат побарувањата кои се 100% резервирани подолго од 24 месеци. Тоа пак придонесе за учеството на нефункционалните кредити во вкупните кредити е сведено на најниско ниво и заклучно третиот квартал во 2016 година изнесува 7,1%.

И во 2016 година македонските банки го продолжија позитивниот тренд на раст на профитабилноста, што најдобро се гледа преку остварената стапка на поврат на просечниот капитал (ROAE) од 13,9% во третиот квартал годината. Главна детерминанта на повисоката профитабилност на банките е остварениот повисок нето каматен приход од работа со физички лица. Дополнително, банките ја подобрија и својата оперативна ефикасност, што се забележува преку показателот Оперативни трошоци/Вкупни редовни приходи (Cost-to-income), кој на крајот на третиот квартал од годината изнесува 50,5%, што е подобрување од еден процентен поен во однос на истиот период минатата година.

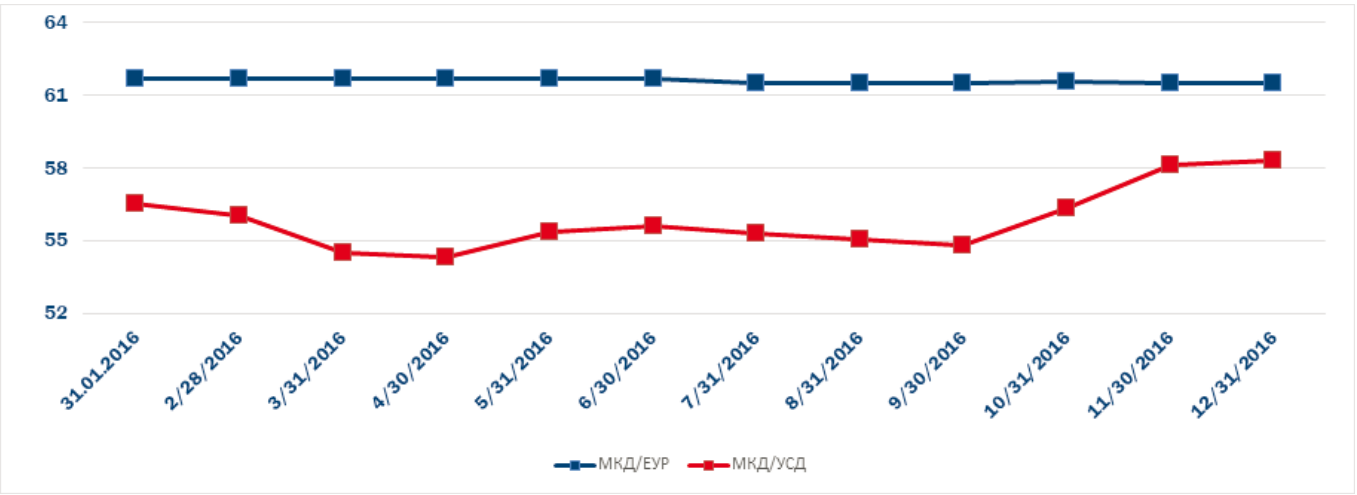
Пазарот на капитал во Македонија во 2016 година оствари раст на годишно ниво и во поглед на обемот на тргување и во однос на пазарната капитализација. Вредноста на Македонскиот Берзански Индекс - МБИ10 на последниот ден на тргување во 2016 година (29.12.2016) изнесуваше 2.135 индексни поени, што укажува на значајно зголемување од +16,5% во споредба со вредноста на индексот постигнат на истиот датум претходната година. Ова е доказ за првичните позитивни ефекти од заедничката платформа СЕЕ Линк за заживување на пазарот на капитал во Македонија.

Графикон бр. 1 Графички приказ на движењето на МБИ10 во текот на 2016 година

Движењето на девизен курс на еврото во однос на денарот немаше големи промени во текот на годината, бидејќи НБРМ продолжи да ја применува стратегијата на таргетирање на номиналниот девизен курс. За разлика од еврото, американскиот долар ја зголеми својата вредност, особено во последните два месеци во годината, по изборот на новиот американски претседател.

Графикон бр. 2 Девизен курс во однос на ЕУР и УСД во 2016 година

Табела бр. 1 Основни финансиски индикатори на Банката

Во милиони денари	2016	2015
Биланс на успех		
Нето-приходи од камата	592,4	581,4
Нето-прходи од провизии	148,4	137,2
Нето-прходи од курсни разлики	53,1	47,5
Нето оперативни приходи	177,7	39,1
Исправка на вредноста	-150,0	-187,7
Трошоци за вработените	-280,4	-267,0
Амортизација	-45,8	-40,4
Останати расходи од дејноста	-255,3	-234,0
Добивка пред оданочување	240,0	76,1
Нето добивка	213,2	65,6
Биланс на состојба		
Вкупна актива	18.850,1	17.478,3
Вкупно капитал и резерви кои припаѓаат на акционерите на банката	2.469,0	2.285,4
Структура и квалитет на актива		
Ликвидна актива / Вкупна актива	34,5%	39,8%
Високо ликвидна актива / Вкупна актива	25,2%	24,7%
Кредити (брuto) / Депозити	95,5%	92,1%
Кредити на правни лица / Бруто кредити	56,1%	59,3%
Кредити на население / Бруто кредити	43,9%	40,7%
Учество на основните средства во вкупната актива	1,8%	2,1%
Финансиски индикатори		
Стапка на адекватност на капитал	20,6%	25,6%
Сопствени средства	2.534,3	2.874,2
Стапка на поврат на просечната актива (ROAA)	1,2%	0,4%
Стапка на поврат на просечниот капитал (ROAE)	9,0%	2,9%
Показатели за профитабилност		
Нето каматен приход / Вкупни редовни приходи	61,3%	72,3%
Нето каматна маргина	3,7%	3,9%
Трошоци за плати / Вкупни редовни приходи	29,0%	33,2%
Оперативни трошоци / Вкупни редовни приходи (Cost-to-income)	60,1%	67,4%
Исправка на вредноста на средствата / Нето каматен приход	25,3%	32,3%
Резервации / Бруто кредити	1,2%	1,7%
Останати индикатори		
Број на вработени	319	298
Просечен број на вработени	299	286
Актива по просечен број на вработени	63,0	61,1
Кредити (брuto) по просечен број на вработени	40,4	38,5
Депозити по просечен број на вработени	42,3	41,8

2. Активности на Банката во 2016 година

Шпаркасе Банка Македонија АД Скопје (во понатамошен текст Банката) и во 2016 година го продолжи главниот курс на работењето како и претходната година, односно фокусот остана на обезбедување на задоволителен пазарен удел како и стабилно позиционирање на пазарот и следствено обезбедување на долгорочна профитабилност и одржливост на Банката. Уште повеќе, Банката ја збогати палетата на своите финансиски активности за управување со средства и портфолио на хартии од вредност за клиенти преку инвестициско советување на клиенти, купопродажба, гарантирање или пласман на емисии на хартии од вредност и давање услуги на чување имот на инвестициски и пензиски фондови.

Една од клучните стратешки цели на Банката во 2016 година беше создавање современ банкарски пристап при креирање финансиски понуди, согласно со потребите и очекувањата на клиентите, притоа создавајќи вистински вредности, и со нашето одговорно делување како финансиска институција, да им ги овозможуваме најдобрите услови на клиентите. Банката ги оствари и следните клучни цели:

- Ефикасно користење на капиталот остварен преку:
- побрз раст на Банката споредено со нејзиното опкружување;
 - проширување во областа на лизинг работењето како резултат на што се оствари докапитализација од 49% удел во Шпаркасе Лизинг ДОО Скопје;
 - зголемување на сопственчките инструменти на акции во Централниот депозитар на хартии од вредност и Македонска Берза.

Нудење на нови производи кои носат додадена вредност за клиентите

- подобро картично работење и избор на нов процесор за картично работење;
- воведување нови услуги за брокерско и старателско работење;
- FANCY пакетот за млади кој нуди низа поволности за помладата популација до 26 години;
- признание од STUBRAND за најомилена банка на студентите;
- можност за вршење на банкарски услуги преку мобилно банкарство со апликацијата С-токен;
- воведувањето на услугата “Пензија на 1ви”;
- даден е првиот конзорцијален кредит за финасирање на инвестиција во заедничко партнерство со Ерсте Хрватска со што Банката станува препознатлива по проектното финансирање, со истовремена диверзификација на ризикот.

Зголемување на препознатливоста и пазарно учество на Банката

- остварен е раст во сите сегменти, со што е зголемено пазарното учество на Банката;
- подобрување на пазарното учество во тргување на девизниот пазар (FX трансакции);
- зголемен е обемот на платниот промет со странство.

Имајќи ги предвид долгорочните цели и користејќи го искуството од групацијата, Банката ја продолжува стратегијата да креира квалитетни и иновативни производи следејќи ги потребите како на постоечките, така и на потенцијалните клиенти.

3. Финансиски перформанси

3.1 Актива и пасива на Банката

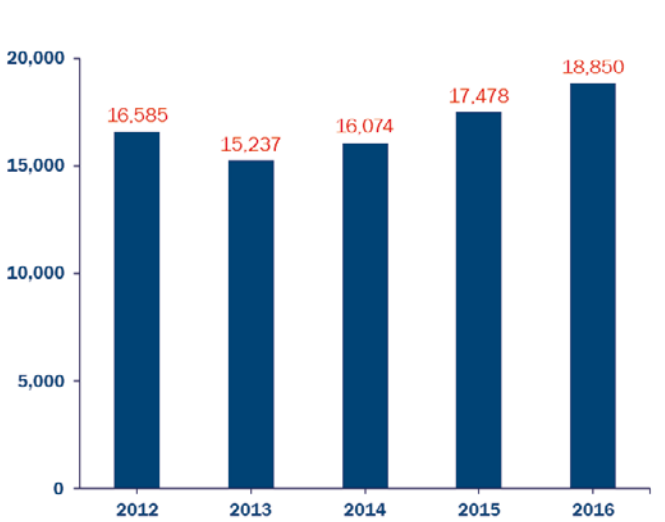
Вкупните средства на Банката на крајот на 2016 година изнесуваат 18.850,1 милиони денари и бележат зголемување од 7,8% во однос на минатата година, кое зголемување се должи на зголемена кредитна активност.

Паричните средства и паричните еквиваленти на 31.12.2016 година изнесуваат 5.372,0 милиони денари и се зголемени во однос на минатата година за 11,3%, поради краткорочно орочени девизни средства во странски банки.

Вложувањата во хартии од вредност на 31.12.2016 изнесуваат 1.868,7 милиони денари и бележат пад од 30,7% во однос на 31.12.2015 година како резултат на намалувањето на државните записи и обврзници.

Кредитите и побарувањата од други клиенти во вкупен износ од 12.082,4 милиони денари во однос на изминатата година забележаа зголемување од 9,7%.

Графикон бр. 3 Нето билансна сума (милиони денари)

Табела бр. 2

Структура на кредити според должникот			
	2016	2015	промена%
Правни лица*	6.774,0	6.537,5	3,6%
Физички лица	5.308,5	4.481,2	18,5%
Вкупно кредити и побарувања од клиенти	12.082,4	11.018,7	9,7%
Намалено за: резервација поради оштетување	-1.083,4	-1.510,9	-28,3%
Нето кредити и побарувања од клиенти	10.999,0	9.507,8	15,7%

*Вклучително и секторите Држава и Останати финансиски друштва

Зголемувањето се должи пред се на кредитите на физички лица кои во однос на претходната година бележат раст од 18,5% додека кредитите на правни лица бележат зголемување од 3,6% во однос на 2015 година. Нето кредитите бележат раст од 15,7%.

Останатите побарувања во износ од 87,0 милиони денари во себе ги вклучуваат побарувањата за провизии и надомести, другите побарувања од купувачите, авансно платените трошоци и побарувањата по други основи.

Преземените средства за ненаплатени побарувања изнесуваат 27,5 милиони денари и бележат зголемување за 17,1 милиони денари во однос на нивото од претходната година.

Нематеријалните средства изнесуваат 39,3 милиони денари. Во однос на претходната година бележат зголемување од 32,8% односно за 9,7 милиони денари, како резултат на продолжување на надградбата на ИТ системот во текот на 2016 година, кој Банката ќе го продолжи и во текот на наредната година.

Недвижностите и опремата изнесуваат 309,0 милиони денари и се намалени за 6,5% односно за 21,5 милиони денари.

Вкупните обврски на Банката на 31.12.2016 година изнесуваат 16.381,1 милиони денари. Заедно со акционерскиот капитал од 2.469,0 милиони денари, вкупните извори на средства на Банката изнесуваат 18.850,1 милиони денари.

Депозитите на банки и кредитни линии на анализираниот датум изнесуваат 2.855,0 милиони денари.

Депозитите на други клиенти со 12.654,5 милиони денари учествуваат со 67,1% во вкупните извори на средства.

Графикон бр. 4 Структура на актива

Графикон бр. 5 Структура на пасива

Табела бр. 3 Депозити на клиенти

Депозити на клиенти	2016	2015	Промена во %	учество
Правни лица*	6.209,8	5.846,6	6,2%	49,1%
Физички лица	6.444,8	6.120,1	5,3%	50,9%
Вкупно депозити на клиенти	12.654,5	11.966,7	5,7%	100,0%

*Вклучително и секторите Држава, Останати финансиски друштва и Непрофитни институции

Депозитите на правни лица изнесуваат 6.209,8 милиони денари и бележат зголемување од 6,2% во однос на претходната година. Нивното учество во вкупните депозити на клиенти изнесува 49,1%. Учеството на депозитите на население во вкупните депозити е 50,9%, а истите изнесуваат 6.444,8 милиони денари и бележат зголемување од 5,3% во однос на претходната година.

Според рочноста краткорочните депозити учествуваат со 74,7% додека учеството на долгорочните депозити е 25,3%.

3.2. Акционерски капитал

Акционерскиот капитал заедно со премиите од акции, резервите и добивката за годината на 31.12.2016 година изнесува 2.469,0 милиони денари. Неговиот износ бележи пораст од 8,0% во однос на претходната година и учествува во вкупните извори на средства на Банката со 13,1%.

Акционерскиот капитал се состои од вкупно 622.762 обични акции со номинална вредност од 2.670 денари.

Субординираните обврски со 31.12.2016 година изнесуваат 619,5 милиони денари и се намалени за 401,6 милиони денари, споредено со 2015, заради предвремена отплата на еден субординиран долг со преостаната рачност од 2 години. Предвремената отплата се изврши заради оптимизација на активата и пасивата на Банката. Рачноста на преостанатиот субординиран долг е продолжена за дополнителни 7 години со што се зголемува адекватноста на капиталот на Банката.

Стапката на адекватност на капиталот, како однос помеѓу сопствените средства на Банката и активата пондерирана според ризик, како показател за преземениот ризик во работењето во билансите и вонбилансните активности на Банката на 31.12.2016 година изнесува 20,6%.

Стратегија на Банката е да одржува стапка на адекватноста на капиталот над 15%.

3.3. Извештај за сеопфатниот приход на периодот

Во 2016 година Банката ги оствари следните резултати од своето работење во анализираниот период:

Табела бр. 4 Приходи од камата

Приходи од камата	2016	2015	% промена
Нефинансиски друштва	349,8	378,4	-7,6%
Држава	69,8	85,2	-18,1%
Банки	35,5	31,9	11,2%
Останати финансиски друштва	0,2	0,0	n/a
Население	271,4	227,9	19,1%
	726,7	723,4	0,5%

Приходите од камати од пласирани средства на крајот на 2016 година изнесуваа 726,7 милиони денари, со забележан раст на каматните приходи во однос на минатата година за 0,5%. Приходите од камата се носечката позиција во вкупните приходи на Банката и покрај падот на каматните стапки во тековната година.

Во вкупните приходи најголемо е учеството на каматата реализирана од нефинансиски друштва и домаќинствата, а најголем пораст е забележано кај Население од 19,1% во однос на 2015 година.

Табела бр. 5 Расходи за камата

Расходи за камата	2016	2015	% промена
Нефинансиски друштва	34,6	25,1	37,7%
Држава	0,0	0,0	n/a
Банки	47,6	47,1	1,0%
Останати финансиски друштва	3,4	6,8	-49,5%
Население	48,7	62,9	-22,5%
	134,3	141,9	-5,4%

Расходите по основ на камати на крајот од 2016 година изнесуваат 134,3 милиони денари и бележат намалување од 5,4% во однос на претходната година претежно како резултат на намалувањето на каматните стапки кај домаќинствата и нефинансиските друштва. Намалувањето на каматните стапки на депозитите го следеше намалувањето на каматните стапки на хартии од вредност.

Во расходите од камати најголемо учество имаат каматите исплатени за депозитите на население.

Согласно претходно наведеното, **нето каматниот приход** на 31.12.2016 година изнесува 592,4 милиони денари што е за 1,9% поголемо од минатата година.

Приходите од провизии и надомести на крајот на годината изнесуваат 259,8 милиони денари и истите се повисоки за 14,2% од приходите од провизиите остварени во 2015 година. Зголемувањето се должи на зголемениот платен промет на правните лица преку своите сметки но и зголемувањето на пласманите.

Расходите за провизии и надомести во вкупен износ од 111,3 милиони денари се зголемени за 23,4% во однос на 2015 година или за 21,1 милиони денари.

Нето приходот од провизии и надомести за вршење на банкарски услуги на крајот од годината изнесува 148,5 милиони денари и забележаа раст од 8,2% во однос на минатата година.

Остварениот **нето ефект од курсни разлики** со 31.12.2016 година изнесува 53,1 милиони денари. Позицијата на нето курсни разлики во однос на 2015 година забележа зголемување од 11,9%.

Нето исправката на вредност на финансиските средства како резултат на ефектот од издвојување и ослободување на посебна резерва за пласмани изнесуваат 150,0 милиони денари (од кои 2,1 милион денари се однесуваат на загуба поради оштетување на преземени средства). Нивниот износ во 2015 година изнесуваше 187,7 милиони денари (од кои 1,0 милиони денари се однесуваат на загуба поради оштетување на преземени средства). Трендот на исправката на вредност покажува константно намалување.

Трошоците за вработени изнесуваат 280,4 милиони денари. Нивниот износ е поголем за 5,0% во однос на 2015 година. Бројот на вработени на крајот на 2016 изнесуваше 319 вработени (2015: 298).

Износот на пресметаната **амортизација** на 31.12.2016 година изнесува 45,8 милиони денари и бележи зголемување од 13,5% во однос на 2015 година, односно зголемување од 5,4 милиони денари. Зголемувањето се должи на инвестирањето во софтвер и хардвер како и модернизација на експозитурите во Банката.

Останати расходи од дејноста за периодот заклучно со 31.12.2016 година изнесуваат 255,3 милиони денари и се зголемени за 9,1% од минатата година. Најголемо учество имаат трошоците за материјали и услуги 33,3% (2015: 37,0%), административни и трошоци за маркетинг 16,9% (2015: 18,2%) и трошоци за кирии 14,2% (2015: 14,6%).

На крајот од 2016 година Банката оствари позитивен финансиски резултат од 240,0 милиони денари пред оданочување, при што данокот на добивка изнесува 26,8 милиони денари.

Нето остварената добивка на Банката изнесува 213,2 милиони денари (2015: 65,6 милиони денари).

4. Управување со ризици

Во фокусот на управувањето со ризиците во 2016 година пред се беше ефикасното управување со ризиците што ќе и овозможи на Банката ефикасно користење на расположивиот капитал и поддршка на здрави економски субјекти.

- Управувањето со ризиците во 2016 како свои главни цели ги имаше следните:
- задржување на капиталната сила на Банката на високо ниво;
 - продолжување на проектот за имплементација на групни стандарди во управувањето со ризиците;
 - ефикасно управување со кредитниот ризик преку:
 - перманентен мониторинг на клиентите, рано детектирање на проблемите ;
 - унапредување на извештајните форми за следење на квалитетот на портфолиото;
 - унапредување на функцијата за управување со колатералите;
 - фокус на наплата на сомнителните и спорни побарувања;
 - унапредување на системските функционалности за делот на управувањето со ризиците;
 - ефикасно управување со останатите ризици.

4.1. Имплементација на групни стандарди во управувањето со ризици

- Во рамките на Risk Governance проектот во текот на 2016 беа усвоени групациски документи кои претставуваат значајно приближување до групните стандарди а пред сè се однесуваат на:
- политики и процедури за кредитниот ризик кај микро клиентите и Физичките лица како нови ажурирани и дополнети верзии;
 - управувањето со ликвидносниот ризик;
 - управување со каматниот ризик;
 - управување со оперативниот ризик и ризик од надворешни добавувачи;
 - политика за архивирање за работа со физички лица и микро клиенти;
 - рејтинг политики;
 - пресметка на резервации и тестирање на нивото на резервации;
 - управување со колатерали – дополнета верзија на политика;
 - наплата на проблематични кредити;
 - политика за стрес тестирање – дополнета верзија.

Константно се спроведуваше редовен мониторинг на степенот на усогласеност со Групните стандарди и имплементација на утврдените гапови.

Фокусот во управувањето со ризиците беше главно ставен на управувањето со кредитниот ризик како еден од најголемите ризици на кои е изложена Банката, меѓутоа соодветно се следеа и останатите ризици како што се пазарните ризици, ликвидносниот ризик, оперативниот ризик. Согласно регулативата Банката во 2016 го следеше и процесот на интерна оценка на адекватноста на капиталот (ICAAP).

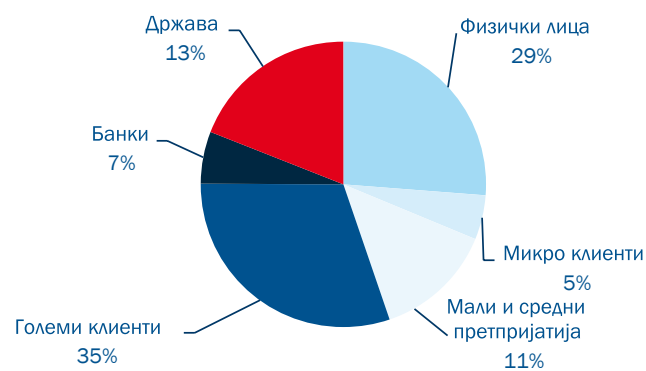
4.2. Кредитен ризик

- Управувањето со кредитниот ризик во 2016 го обележа постигнувањето на неколку поставени цели за оваа година, а се однесуваше на:
- завршување на значајна фаза за имплементација на Behavioural Rating за физички лица;
 - дефинирање на нов Workflow на кредитната апликација за големи клиенти и мали и средни претпријатија;
 - унапредување на функцијата за управување со колатералите во рамките на дирекцијата за наплата на проблематични пласмани и преземен имот преку воспоставување на процес за навремено ажурирање на проценки на колатералите со што се постигна значајно ниво на признаеност на колатерали согласно BASEL II стандардот;
 - оперативно зајакнување на функцијата на раната наплата кај корпоративните клиенти од редовното портфолио, но пред сè наплата на сомнителните и спорни побарувања;
 - успешно реализирана продажба на портфолио на физички лица.

Управувањето со кредитниот ризик беше во насока на одржување на прифатливо ниво на изложеност на ризиците, покривање на идентификуваните ризици со соодветно ниво на резервации.

Во 2016 година Банката успеа значајно да го намали износот и процентот на нефункционалните кредити кој е намален во однос на почетокот на годината во услови кога нефункционалните кредити на пазарот имаа тренд на пораст. Исто така Банката успеа да постигне значајно ниво на покриеност на нефункционалните кредити со резервации кое е над просекот на банкарскиот сектор. Банката успеа да постигне значајно ниво на покриеност на нефункционалните кредити со резервации, кое е над просекот на банкарскиот сектор.

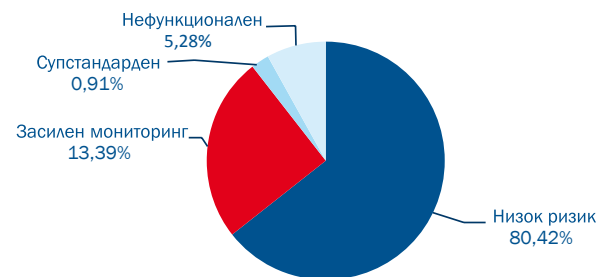
Графикон бр. 6 Вкупната изложеност на кредитен ризик според видот на клиентите

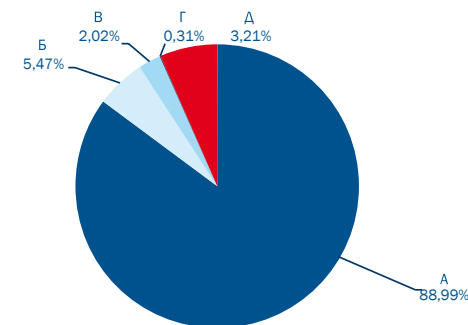
Во зависност од интерниот рејтинг на клиентите на следниот приказ е структурата на кредитното портфолио по категории за правни лица и физички лица:

- **низок ризик** (висок рејтинг за правни лица, доцнења до 30 дена за физички лица);
- **засилен мониторинг** (среден рејтинг за правни лица, доцнења 31-60 дена за физички лица);
- **субстандарден** (низок рејтинг за правни лица и доцнења 61-90 дена за физички лица);
- **нефункционален** (нефункционални за правни лица и доцнења над 90 дена за физички лица).

Графикон бр. 7 Структурата на кредитното портфолио по категории на ризик за правни лица и физички лица

Графикон бр. 8 Структурата на кредитното портфолио според ризичните категории дефинирани согласно регулативата

*Во графиконите Вкупна изложеност на кредитен ризик според ризични категории вклучени се изложености кон Банки и Држава

4.3. Ликвидносен ризик

Во текот на 2016 година Банката активно ја следеше, управуваше и контролираше изложеноста на ликвидносен ризик што опфаќаше управување со средствата во активата и изворите на средства во пасивата согласно финансиските и готовински текови како и нивната концентрација. Изложеноста на ликвидносен ризик се мереше преку екстерно и интерно утврдените лимити, односно усогласеноста на Банката со истите.

Банката редовно ги пресметуваше и известуваше за стапките на ликвидност кај кои за целиот период постоеше усогласеност со законски утврдениот лимит. Како дел од процесот на управување со ликвидносниот ризик, Банката ги анализираше нивото на концентрација и учеството на 20 најголеми депоненти во просечната депозитна база како и нивната усогласеност со интерно воспоставените лимити.

Банката континуирано ја исполнуваше законската обврска за задолжителна резерва во денари и во девизи почитувајќи ја во целост законската регулатива која ја уредува оваа област.

Во 2016 согласно групациските стандарди при управувањето со ликвидносниот ризик, се следеше и исполнувањето на ликвидносните индикатори согласно LCR методологијата и показателот беше константно во рамки на утврдениот вкупен лимит.

4.4. Каматен ризик

Каматниот ризик, како дел од пазарниот ризик, во текот на 2016 година беше под постојан мониторинг и контрола се со цел да се овозможи ефикасно управување со истиот и да се постигнат планираните финансиски резултати, како и да се зголеми економската и пазарната вредност на средствата и капиталот на Банката. Во текот на 2016 година се водеше активна политика на каматни стапки, која се темелеше на стратешкиот план на Банката, како и на конкурентската позиција во однос на другите банки на пазарот.

4.5. Валутен ризик

Управувањето со валутниот ризик во текот на 2016 година се остваруваше во услови на стабилен курс на денарот.

Банката активно преземаше активности за адекватна идентификација, мерење, следење и контрола на изложеноста на валутен ризик кои опфаќаа утврдување на изворите на валутен ризик, методи на мерење на истиот, воспоставување на лимити и други контролни механизми.

4.6. Оперативен ризик

Со цел сведување и одржување на оперативниот ризик на прифатливо ниво, во текот на 2016 година Банката управуваше со истиот преку идентификација, проценка, мерење, амортизирање, следење и контрола на изложеноста на овој ризик. Идентификацијата на оперативниот ризик Банката го вршеше преку следење на ризичните настани, додека мерењето на овој ризик се вршеше со примена на пристап на базичен индикатор.

4.7. Процес на интерна оценка на адекватноста на капиталот (ICAAP)

Согласно важечката регулатива која наложува воспоставување на интерна адекватност на капиталот, Банката во текот на 2016 година ја следеше и интерната адекватност на капиталот која е базирана на групациските стандарди.

Интерната адекватност на капиталот и овозможува на Банката поддршка во процесот на управување со ризиците како и одржување на потенцијал на покриеност кој е во согласност со профилот на ризичност, големината и сложеноста на финансиските активности на истата.

5. Корпоративно банкарство

Пазарот на корпоративното банкарство во текот на цела 2016 година функционираше во отежнати услови на постојана деловна неизвесност, што на крајот на годината резултираше со намалување на вкупните кредити на правни лица на целиот банкарски сектор за -3,6%. И покрај овие услови, Банката ја продолжи својата поддршка на стопанството, и успеа во текот на 2016 година да забележи раст на портфолиото на кредити на правни лица за 3,6% во однос на 2015 година, како и зголемување на своето пазарно учество.

Банката во рамки на своите кредитни политики и стандарди на финансирање ги таргетираше успешните и одржливи компании од сите прифатливи дејности, кои и покрај економските услови остваруваа позитивни финансиски резултати и бележеа развој на своите бизниси. Оваа определба се покажа како успешна и резултираше во кредитен раст на Банката и ширење на клиентската база.

Банката оствари позитивни ефекти и во сегментот на големи корпоративни клиенти, но и во сегментот на малите и средни компании, кои долгорочно остануваат стратешка определба на Банката.

Сепак, согласно тенденциите на пазарот, во текот на 2016 година поистакнат кредитен раст беше остварен во делот на големите корпоративни клиенти, но и во сегментот на малите и средни компании Банката успеа да направи значаен исчекор, и да ја зголеми базата на активни клиенти.

Дополнителен позитивен аспект на изминатата година, и потврда на успешните политики на Банката од аспект на управувањето со кредитниот ризик, е реализираното намалување на волуменот на проблематични пласмани и намалениот процент на ненаплатливи кредити во вкупното портфолио.

Имајќи ги предвид наведените параметри, како и активното присуство на Банката на пазарот, може да се заклучи дека Банката во текот на 2016 година го засили својот имиџ и е признаена од компаниите во Македонија како една од најдоверливите и најстабилни Банки на пазарот, која има знаење и капацитет да овозможи квалитетен клиентски пристап кон компаниите и да ги поддржи и советува во нивните деловни одлуки. Во таквиот пристап на Банката, компаниите добиваат додадена вредност, а воедно и градат долгорочни деловни релации на взаемен интерес и задоволство.

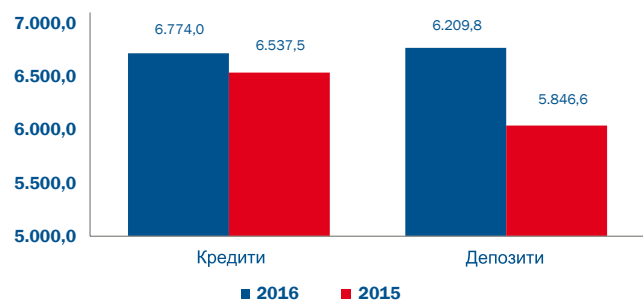
Дополнително, Банката како членка на голема банкарска групација, има огромни можности за задоволување на потребите на македонската економија и за размена на знаења и најдобри банкарски практики, кои потоа се употребуваат на нашиот пазар. Со присутноста на пазарите на Централна и Југоисточна Европа, на нашите клиенти можеме да им овозможиме многу полесен пристап на овие пазари за пласирање на своите производи и да им дадеме поддршка при воспоставување на деловни контакти во регионот, но и да ги поддржаме во развојот преку заеднички специјализирани финансирања со останатите членки на нашата Групација, на што Банката активно работеше во текот на изминатата година, и успеа да ги спроведе успешно првите позначајни трансакции.

Банката континуирано вложуваше во професионалниот развој на својот тим за корпоративни клиенти, а беа реализирани и програми за обука на вработени во рамки на Ерсте Групацијата, кои во идните години ќе станат редовна пракса.

Кредитното портфолио на Банката кај правните лица забележа благо зголемување за 3,6% во однос на претходната година, а кај депозитите зголемувањето изнесува 6,2%.

Исто така во 2016 година постигнат е пораст и во делот на вонбилансните активности (издавање на гаранции и отворање на акредитиви) при што остварен е пораст за 8,6% .

Графикон бр.9
Кредити и депозити на правни лица

6. Физички лица

Аспирацијата за задржување на долгогодишната традиција и искуството во банкарскиот сектор преку следење на актуелните пазарни трендови и збогатување на палетата производи кои ги нудиме на нашите клиенти, продолжи да биде нашата инспирација врз основа на која ја градевме сигурноста, квалитетот и довербата, максимизирајќи ги на тој начин вредностите за нашите целни групи. Во таа насока, во фокусот остануваат клиентите и нивните потреби како појдовна основа за креирање на иновативни решенија врз платформата на етаблирана стручност и компетентност. Приближувајќи се до своите клиенти на пазарот, ние и во текот на 2016 година продолживме да го јакнеме брендот на сигурна, транспарентна и одговорна банка.

Беше имплементиран пакетот за пензионери, во кој покрај постоечките производи беше збогатена понудата и со пакет производи во комбинација со животно осигурување наменети за оваа категорија на клиенти. Од особено значење за клиентите од таргет групата беше и воведувањето на услугата “Пензија на 1ви” наменета за сите сегашни и потенцијални приматели на пензија во Банката.

Во насока на стимулирање на продажбата на револвинг производите за физички лица, Банката ја прошири функционалноста во сегментот на кредитните картички преку овозможување на услугата за плаќање на рати без камата кај трговци - клиенти на Банката. На овој начин продолживме да излегуваме во пресрет на барањата и потребите на клиентите за воведување на иновативни решенија и постојана присутност на пазарот.

Со цел стимулирање на продажбите на кредитните и депозитните производи за физички лица, продолживме да нудиме стимулативни активности и поволни услови во промотивни периоди, пропратени со соодветна маркетинг поддршка. Во таа насока, продолживме да ги стимулираме и добрите навики за штедење, промовирајќи ја својата долгогодишна традиција на стабилност и доверба. Во текот на годината Банката воведо и нови конкурентни депозитни производи за физички лица.

Младата популација ја препозна иновативноста на брендот на пазарот и Шпаркасе Банка во 2016 година со задоволство го понесе признанието од STUBRAND за најомилена банка на студентите. Шпаркасе Банка стратешки и понатаму ќе биде непосредно присутна помеѓу младите клиенти, како таргет група за воспоставување на долгорочна деловна соработка.

Вкупното кредитно портфолио на население на крајот на 2016 година изнесува 5.308,5 милиони денари и забележа раст од 18,5% во однос на претходната година.

Во 2016 година, споредбено со 2015 година забележан е пораст на кредитното портфолио кај станбените кредити за 14,5%, додека потрошувачките кредити забележан е пораст за 43,6%.

Во делот на депозитите за физички лица, акцентот беше ставен на одржување на стабилноста и структурата на депозитното портфолио, кое го задржа континуираниот пораст и во 2016 година. Кредитното портфолио во население и понатаму бележи повеќе од двојно поголем процент на раст споредбено со растот во банкарскиот сектор во Република Македонија во 2016 година.

Во делот на каналите на дистрибуција се бележат зголемени продажби и обем на трансакции на ПОС терминалите на Банката. Споредбено со 2015 година, за 14,2% е зголемен бројот на инсталирани ПОС терминали и за 22,4% е зголемен обртот на истите.

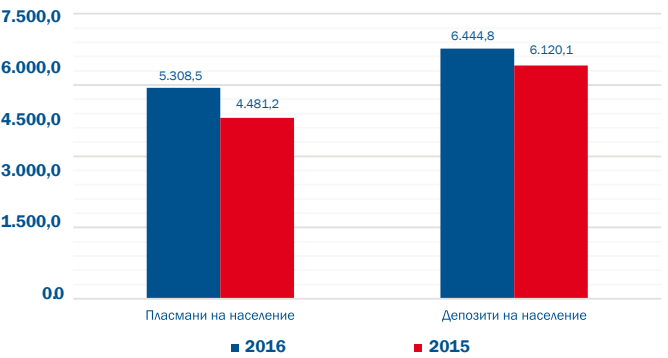
Посветено се работеше на подобрување на перформансите на експозитурите, преку континуирана поддршка на продажните активности за остварување на поставените продажни цели. Во фокусот беа и активностите за испорачување на квалитетна, лесно достапна услуга и грижа за клиентите.

Банката имплементираше и бизнис пакет на производи за микро клиенти, креирајќи на тој начин дополнителна побарувачка за развој на овој сегмент.

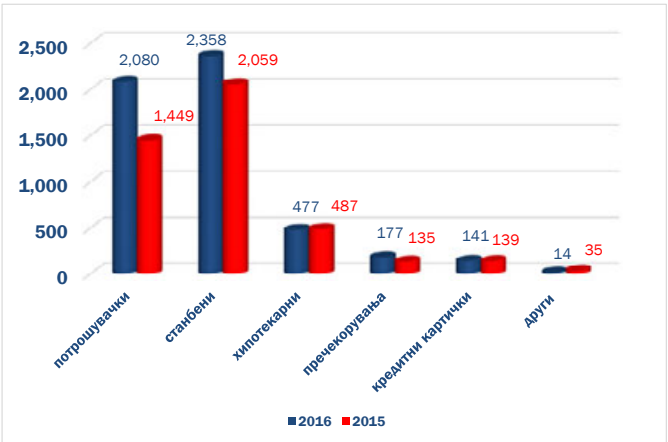
Имплементирањето на Контакт центарот го заокружи целокупниот процес на поддршка и поголема достапност кон клиентите и овозможи збогатување на каналите за промоција и продажба.

Водејќи се од своите стратешки определби, во 2016 година Банката ги оствари поставените бизнис цели и постигна значителен раст на портфолиото за физички лица.

Графикон бр. 10 Пласмани и депозити на население (во мил. денари)

Графикон бр. 11 Структура на редовните кредити на население (во мил. денари)

7. Управување со ликвидност и пласмани во хартии од вредност

Во текот на 2016 година, ликвидните средства на Банката се одржуваа на високо ниво. Алокацијата на вишокот парични средства, согласно интерните и екстерните лимити, беше во најголем дел помеѓу должничките хартии од вредност издадени од Државата и инструментите на НБРМ. Како континуитет на 2015, а за потребите на усогласувањето со групациската регулатива, Банката пласираше дополнителен износ од својата девизна ликвидност во ЕЦБ прифатливи хартии од вредност.

Пазарот на државни хартии од вредност во 2016 година го карактеризираше благ пораст на приносите во текот на годината и нивно повторно намалување кон крајот на годината. Согласно политиките на Банката за вложување, како и пазарните услови, портфолиото на државни хартии од вредност се намали за 50% во однос на 2015 година. Структурата на портфолиото од аспект на рочноста, остана во главно непроменета (80% и 20% учество на долгорочните и краткорочните изданија, респективно).

Во текот на 2016, Банката продолжи со пласирање на средства во инструментите на НБРМ. Согласно правилата на НБРМ за запишување на благјачничките записи, Банката запишуваше максимално дозволен износ со оглед на поволната каматна стапка на овие хартии од вредност, во текот на целата година. Со оглед на високото ниво на ликвидност и вишоците на парични средства, Банката во текот на целата година пласираше депозити преку ноќ како и 7 дневен депозит во НБРМ.

8. Маркетинг активности

Во текот на 2016 година Банката имаше интензивно присуство во медиумите преку спроведување на промотивни продукт-кампањи за атрактивните и уникатни понуди на Банката, како и ПР комуникација која беше насочена кон промоција на новитетите во банкарското работење и активностите од областа на корпоративната општествена одговорност. Оваа година Банката преку спроведување на имиџ кампањата „Вашиите желби, наша инспирација“, остави посебен печат во медиумскиот простор и придонесе за подигнувањето на препознатливоста на брендот.

8.1. Промоција на нови производи

Рекламната стратегијата на Банката во главно е насочена кон промовирање на нови и атрактивни производи и услуги, креирани согласно потребите и очекувањата на клиентите. Покрај редовните продукт-кампањи, беа спроведени и помали кампањи во соработка со стратешките партнери во областа на осигурувањето, автомобилската индустрија и градежниот сектор, преку кои Банката се презентираше како „финансиски супермаркет“, каде клиентите имаат можност на едно место да ги добијат потребните производи и услуги. Во изминатата 2016 година палетата на производи беше збогатена со воведување на FANCY пакетот за млади кој нуди низа поволности за помладата популација до 26 години, како и пакетот за пензионери преку кој клиентите имаат можност да ја користат услугата „Пензија на 1-ви“.

8.2. Спонзорства и настани

Во 2016 година Банката го задржа континуитетот во поддршка на реномирани културно-уметнички настани во државата, како и настани за поддршка на развојот на локалните заедници и образованието и науката.

Меѓу позначајните проекти кои беа поддржани во текот на 2016 година се Виенскиот бал, Охридско Лето, Прв до Врв, Skorje Street Festival, Априлијада со Пакомак и Рамстор Мол, како и детскиот фестивал „Златно Славејче“.

Банката беше спонзор на повеќе манифестации во организација на локалните заедници, како што се „Пивовест“ во Прилеп и „Струмичкиот карневал“ во Струмица, како и преку организирање на настани за клиентите во неколку градови

низ државата и неформални дружења „На кафе со Шпаркасе“, од кои по својата уникатност особено беше атрактивен настанот „Шпаркастичното патување“ по повод отворањето на фестивалот „Пивовест“ во Прилеп.

9. Корпоративна општествена одговорност

Банката во 2016 година ја промовираше новата платформа за општествена одговорност - Sparkasse Life, која ги опфаќа областите кои се опфатени во рамките на стратегија за корпоративна општествена одговорност: културата и уметноста, здравството, образование и наука, како и поддршката и грижата за социјално ранливите категории на граѓани и лицата со тешки и ретки болести. Како нова област која беше фокусот при промоцијата на Sparkasse Life платформата беше поддршката за спортот во насока на градење на свесност и создавање на навики за здрав живот.

Во рамките на образовниот сегмент Банката воспостави односи на партнерство со повеќе високообразовни институции за реализација на своите HR проекти. Проектот „Најдобрите од Југоистокот“ веќе 5-та година по ред се реализираше во соработка со повеќе универзитети во државата. Оваа програма им овозможува на најдобрите студенти да се вклучат во регионалната програма за обука и практично искуство во реномирната банкарска групација Ерсте и Шпаркасе, како и посета на студиите на Универзитетот „Карл Франценс“ во Грац, Република Австрија.

Шпаркасе Банка втора година по ред беше главен спонзор на „Наградата за социјално претприемништво (Social Impact Award)“ која се доделува со поддршка на Фондацијата Erste и Impact Hub Vienna, за студентите и младите претприемачи во Република Македонија.

Во соработка со Винер осигурување беше организирана заедничка акција за уредување на дворот и бојадисување на просториите во „СОС Детско село“ за поддршка на децата без родители и родителска грижа;

Проектот „Рециклирање – КАЖИ ДА!“ во соработка со компанијата Пакомак за собирање на платична амбалажа, со цел подигнување на свеста за заштита на животната средина за учениците од основните училишта и детските градинки;

Во соработка со Црвениот крст на Град Скопје беа организирани две крводарителски акции во просториите на Банката на кои учествуваа 60 крводарители.

Банката ја искажа својата хуманост и преку поддршка за заштита и третман на социјално ранливите категории и лицата заболени од ретки и тешки болести, преку реализација на донација за опремување на детска соба во Клиниката за радиологија и онкологија, како и поддршка за Дневниот центар за третман на лицата со аутизам, АДХД и Аспергеров синдром, во организација на здружението на граѓани „Во мојот свет“;

Исто така, Банката даде поддршка за СОС линијата за жртви на семејно насилство, беше организирана хуманитарна акција од страна на вработените во Банката кои подготвија предновогодишно изненадување и подароци за децата од Домот за деца без родители „11-ти Октомври“, се одбележува месецот на гладта со донација на храна преку AmCham.

Престижното признание STUBRAND и двете награди за најдобри општествено одговорни практики доделени од Министерството за економија и Координативното тело за општествена одговорност претставуваат потврда за заложбите на Банката да даде сопствен придонес со своите КОО проекти за подобрување на општеството во кое делува и за поголема свесност за заштита на животната средина.

10. Човечки ресурси

Банката во 2016 година ги продолжи заложите за инвестирање во персоналот, во континуирана надградба на знаењето, обезбедувајќи интерни и екстерни тренинзи и развој. Унапредувањето на специфичните знаења и стекнувањето дополнителни технички и меки вештини, изучувањето на странски јазици и интерен пренос на знаењето преку интерните тренери и СБМ Академијата беше врвна вредност на Банката, кои пак резултираат со фокус на вработените кон унапредување на знаењето и перформансите. Во континуитет, преку интерни размени се следат иновативните решенија на целата Групација со цел да се подигнат стандардите во задоволување на потребите на клиентите. Во овој контекст во 2016 година се започнаа подготвителни активности за сертификација на вработените во деловната мрежа со што се дефинираат минимални стандарди на знаење и вештини на вработените, а што ќе придонесе за унапредување на квалитетот и услугите и исполнувањето на очекувањата на клиентите.

Поттикнати во духот на тимска работа и постигнување успеси, вработените на Банката во изминатата година постигнаа врвни поединечни и групни резултати на регионалните банкарски натпревари и симулации.

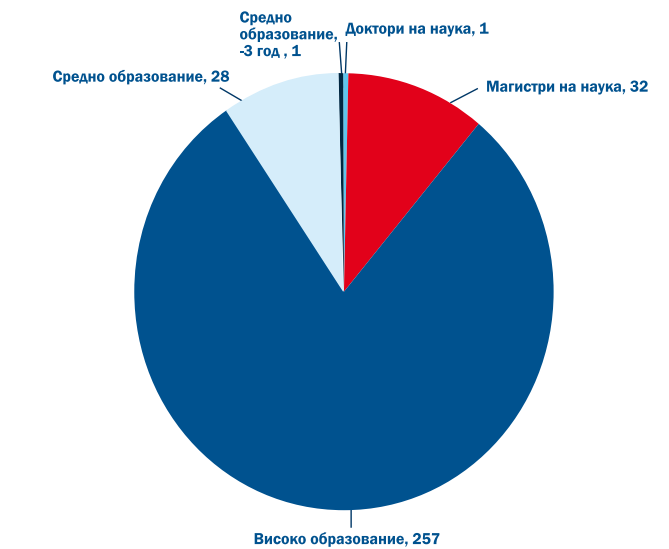

На Шпаркасе Банка Македонија и беше доделено признание за родово одговорна компанија во рамки на проектот 'Heroes and Shegoes' поддржан од Централноевропската иницијатива КЕП Австрија, со средства од Австриската развојна агенција.

Фокусирајќи се на лидерските вештини, во рамки на Групациските стандарди за раководните лица се спроведува процесот на евалуација 360. Исто така, продолжува и процесот на управување со перформанси на раководните лица, базиран на мерење и евалуација на остварување на цели поврзани со работното место како и евалуација на раководни и организациони компетенции. Во рамките на севкупниот процес на наградување пак, се продолжи со редовна годишна евалуација на сите вработени.

Во 2016 година се имплементира новиот систем за евиденција на работно време, како и новата софтверска апликација за управување со човечкиот капитал со кои се приближуваме до полесно реализирање на потребите на вработените, полесно и побрзо пристапување до информациите од работен однос, развој, едукација, менаџирање на работното време и отсуствата.

Графикон бр.12 Степен на образование

11. Внатрешна ревизија

Внатрешната ревизија има независна, објективна и советодавна улога, дизајнирана да ја зголеми вредноста и да го подобри работењето на организацијата. Таа и помага на организацијата да ги оствари своите цели преку примена на систематски пристап за оценка и подобрување на ефективност на управувањето со ризици, контролата и управувачкиот процес.

Секторот во целост го исполни Годишниот план во однос на планираните редовни ревизии, како и во однос на други планирани активности. При тоа особено внимание се посвети на исполнување на сите законски обврски.

Во однос на планот на спроведени редовни ревизии, кој беше изготвен врз основа на методологија за утврдување и проценка на ризици исполнети се 100%. Исто така врз основа на "risk basis approach", ревизијата спроведе и непланирани, вонредни ревизии.

Во однос на областите кои беа објект на ревизијата, истите се остварени во согласност со методологија за утврдување и проценка на ризици, со кој се утврдува фреквентност на ревизии во одредени области во тригодишен циклус.

Значајна активност на Внатрешната ревизија беше следењето на статусот на утврдени наоди и преземени мерки за нивна имплементација врз основа на наодите на Внатрешната ревизија, при што резултатите се позитивни, и со нагорен тренд.

Внатрешната ревизија спроведува и следење на утврдените наоди од групациските ревизии, екстерните ревизори како и регулаторот.

Особена важност се става на ревизиите кои се однесуваат на препораките на регулаторот, а за кои Внатрешната ревизијата утврди адекватна респонзивност на Банката со барањата на истиот.

12. Контрола на усогласеност со прописи и спречување перење пари и финансирање тероризам

Во услови на промени во макроекономското опкружување, проследени со измени во регулативата, раст на конкуренцијата и усогласувањето со групациските стандарди, дотолку повеќе се истакнува улогата на контролните функции во Банката.

Контролните функции кои имаат за цел да бидат партнери на останатите организациони единици во остварување на добри деловни резултати во услови на целосна усогласеност, се придобивка за Банката.

Самостојноста, независноста, ресурсираноста и компетентноста во остварување на целите на двете функции – Контрола на усогласеност и спречување на перење пари и финансирање тероризам се императив за стабилен систем на превенција, идентификација и контрола на сите аспекти на работењето на Банката.

2016 година беше година на усогласување на двете функции во една интегрална организациона единица, чија основна цел е да биде заштитник на законитото и усогласено работење на Банката.

13. Извештај за корпоративно управување

13.1 Резиме на најважните факти

Во 2016 година, Кабинетот на Управниот одбор ги оствари сите активности во рамки на своите компетенции во согласност со важечката регулатива, интерните акти и најдобрите практики во сегментот корпоративно управување.

13.2 Активности на Корпоративното управување

Собрание на акционери

Како што е пропишано со закон, акционерите на Банката на редовно годишно собрание учествуваат во донесување одлуки од материјално значење за Банката, вклучувајќи усвојување на финансиските извештаи, распределба на добивката, како и други важни структурни промени. Посебно внимание е посветено на малцинските акционери и остварувањето на нивните права. Покрај редовното Годишно собрание, во текот на 2016 година Надзорниот одбор на Банката свика и две вонредни собранија на акционери, со цел ре-именување на членовите на Надзорниот одбор поради истекување на тековните мандати, како и усогласување на Статутот со промените во Законот за банки.

Табела бр. 6 Надзорен одбор, со нивните членства во други одбори

Член	Основна функција	Членови на Надзорен одбор и други членства
Сава Иванов Далбоков Година на раѓање: 1973 Прво назначување: 11.2010 Термин на истекување: 02.2017	Член на Управниот одбор на Steiermärkische Bank und Sparkassen AG, Graz	Претседател на НО на Шпаркасе Банка Македонија АД Скопје Претседател на Одбор за ревизија на Шпаркасе Банка Македонија АД Скопје Член на НО на Ерсте Банка АД Нови Сад Заменик претседател на НО на Ерсте & Штаермеркише Банка, Ријека Претседател на НО на Шпаркасе Банка АД, Сараево Член на НО на Шпаркасе Банка АД, Љубљана Член на НО на Ерсте Банк АД Подгорица, Црна Гора
Валбурга Зајдл Година на раѓање: 1973 Прво назначување: 11.2008 Термин на истекување: 02.2017	Директор на Управување со стратешки ризик во Steiermärkische Bank und Sparkassen AG, Graz	Заменик-Претседател на НО на Шпаркасе Банка Македонија АД Скопје Заменик-Претседател на Одбор за ревизија на Шпаркасе Банка Македонија АД Скопје Член на Одбор за ревизија на С лизинг Србија, Белград Член на Одбор за ревизија на Шпаркасе Банка АД Сараево
Ханс Лудвиг Диксер Година на раѓање: 1967 Прво назначување: 05.2012 Термин на истекување: 11.2020	Директор на финансии на Steiermärkische Bank und Sparkassen AG, Graz	Член на НО на Шпаркасе Банка Македонија АД Скопје Нема членство и не е директор
Славиша Којик Година на раѓање: 1978 Прво назначување: 05.2015 Термин на истекување: 02.2017	Директор – Управување со банки, Сектор за стратегија во ЈИЕ и деловен развој во Steiermärkische Bank und Sparkassen AG, Graz	Член на НО на Шпаркасе Банка Македонија АД Скопје Член на Одбор за ревизија на Шпаркасе Банка Македонија АД Скопје Член на Одбор за ревизија на Шпаркасе Банка АД Сараево
Кристијан Поленак Година на раѓање: 1970 Прво назначување: 05.2011 Термин на истекување: 02.2017	Управувачки партнер во Адвокатско друштво Поленак	Независен член на НО на Шпаркасе Банка Македонија АД Скопје Нема членство и не е директор
Бранко Азески Година на раѓање: 1962 Прво назначување: 05.2011 Термин на истекување: 02.2017	Претседател на Стопанска комора на Македонија	Независен член на НО на Шпаркасе Банка Македонија АД Скопје Генерален извршен директор - Здружение на граѓани Асоцијација за ГС1 стандарди ГС1 Македонија Скопје

За 2016 година на независните членови на Надзорен одбор, по основ на надоместок на присуство на седници исплатен е бруто

Надзорен одбор

Во текот на 2016 година, во согласност со локалната регулатива, беа одржани 15 седници на Надзорниот одбор, од кои 12 беа редовни седници на месечна основа и 3 вонредни седници, како резултат на потребата од подршка на оперативните функции. Надзорниот одбор го надгледува и советува Управниот одбор за неговите активности на управување. Стратешките одлуки кои се однесуваат на Банката како целина мора да бидат донесени со одобрение на Надзорниот одбор. Согласно последните законски измени, дел од надлежностите на Собранието на акционери преминаа во надлежност на Надзорниот одбор – како на пример именувањето и разрешувањето на членовите на Одборот за ревизија.

За успешно остварување на својата функција, Надзорниот одбор работи во насока на градење балансиран состав, се грижи неговите членови да го имаат потребното знаење, способност и експертиза. Во насока на интернационалните активности на Банката, Надзорниот одбор има соодветен број на членови со долготрајно интернационално искуство, а исто така има соодветен број на независни членови. Согласно локалната регулатива и принципите на доброто корпоративно управување, Надзорниот одбор најмалку еднаш годишно поднесува извештај за работењето до Собранието на Банката, колективно и од аспект на поединечни членови.

износ од 422.218,00 денари. На останатите членови Банката не исплатува надоместоци по било кој основ.

Одбор за ревизија

Одборот за ревизија во текот на 2016 година одржа 4 седници. Одборот за ревизија го следи финансиското сметководство, вклучувајќи ги и сметководствениот процес и ефикасноста на системот на внатрешните контроли, управувањето со ризици, а особено на ефикасноста на системот на управувањето со ризикот, како и ефикасноста на системот на внатрешна ревизија, усогласеноста и ревизија на годишните финансиски извештаи. Одборот ја разгледа документацијата во врска со годишните финансиски извештаи и ги анализира ревизорските извештаи на независната ревизорска кука. Во текот на 2016 година, на членот Ханс Лудвиг Диксер му беше продолжен мандатот односно беше ре-именуван на истата позиција со нов мандат до 2020 година. За 2016 година на независните членови на Одбор за ревизија, по основ на надоместок на присуство на седници исплатен е бруто износ од 166.665,00 денари. На останатите членови Банката не исплатува надоместоци по било кој основ.

Табела бр. 7 Управен одбор

Член	Основна дејност	Области на одговорност и основни деловни активности
Глигор Бишев Година на раѓање: 1958 Прво назначување: Мај 2013 дата на истекување: Мај 2018	Претседател на Управниот одбор на Шпаркасе Банка Македонија АД Скопје	• продажба-управување со физички лица; • маркетинг и комуникации; • човечки ресурси; • управување со средства; • финансии; • координација на Кабинетот на УО; • координација на интерната ревизија;
Саша Боко Година на раѓање: 1971 прво назначување: Декември 2012 дата на истекување: Декември 2018	Член на Управниот Одбор на Шпаркасе Банка Македонија АД Скопје	• продажба-управување со правни лица; • управување со имот и безбедност;
Дамир Иваштиновиќ Година на раѓање: 1979 прво назначување: Јуни 2015 дата на истекување: Јуни 2020	Член на Управниот Одбор на Шпаркасе Банка Македонија АД Скопје	• управување со ризик; • контрола на усогласеност со прописи; • организација и ИТ; • процесирање; • правни активности;

14. Информативна сигурност

Воспоставениот систем на организационите и технички мерки во Банката за справување со ризиците во информативниот систем е во согласност со домашната регулатива, но и најдобрите практики и стандарди. Тоа придонесе во градењето на довербата со клиентите и обезбедување на висок степен на заштита, доверливост и достапност на информациите во извршувањето на деловните операции и сервиси.

Во текот на 2016 НБРМ издаде насоки и препораки за само-оценувањето и анализа на ризиците поврзани со

Управен одбор

Управниот одбор на Банката се состои од три члена, со јасно дефинирани и разграничени надлежности и одговорности. Управниот одбор ги спроведува своите активности согласно правната рамка и групациските стандарди. Вкупните бруто примања на членовите на Управен одбор за 2016 година изнесуваат 25.128.420,00 денари.

Други одбори и тела на Банката

Надзорниот и Управниот одбор ги имаат воспоставено следниве постојани одбори – Одбор за управување со ризици, Одбор за надгледување на ИТ (ОНИТ), Комитет за оперативна ликвидност (ОЛК), АЛКО, Одбор за ревизија и Комисија за именување и наградување. Редовните извештаи доставени до Управниот одбор и Надзорниот одбор содржат конкретни информации за работата на комисиите во текот на претходната година.

ДЕЛОВНА ПОЛИТИКА И РАЗВОЕН ПЛАН НА ШПАРКАСЕ БАНКА МАКЕДОНИЈА АД СКОПЈЕ 2017 ГОДИНА

А. МАКРОЕКОНОМСКИ ПРОЕКЦИИ ЗА 2017 ГОДИНА

Појавата на гласини за деглобализација, дополнета со исходот од референдумот за излез на Обединетото Кралство од Европската Унија и изборот на Доналд Трамп за претседател на САД, сметаме дека ќе бидат клучни детерминанти кои ќе ја дефинираат економската активност на глобално ниво во 2017 година. Имено, новата американска администрација се очекува да даде дополнителен фискален стимул кој ќе ја раздвижи економијата, а позитивните прелевачки ефекти се очекува да бидат почувствувани и надвор од границите на САД. Од друга страна, најавите за преземање на протекционистички мерки, како и затегнувањето на глобалните финансиски услови се надолни ризици, кои можат да ги загорзат перформансите на светската економија, кои согласно проекциите на Меѓународниот Монетарен Фонд предвидуваат раст од +3,4% и +3,8% за 2017 и 2018 година, соодветно.

Во Европската Унија, БРЕГЗИТ, како и зајакнувањето на крајната десница, во година во која ќе има избори во најзначајните членки на Унијата, се ризици кои не треба да се занемарат, бидејќи од нив зависат насоките по кои ќе се движи ЕУ во иднина. Европската Централна Банка предвидува раст на БДП во земјите од ЕУ од +1,5% во 2017 и 2018 година. Растот се очекува да биде постигнат преку продолжување со имплементација на мерките на Европската Централна Банка предвидени со стратегијата за квантитативно олеснување со што се очекува продолжување на започнатиот кредитен раст во последниот квартал од 2016 година. Во иста насока се очекува да делува и декемвриското зголемување на референтната каматна стапка од страна на Системот на Федерални Резерви на САД. Во однос на инфлацијата се очекува раст на цените на нафтата, што ќе предизвика и раст на општото ниво на цените, како во Европската Унија, така и во Македонија.

Во однос на движењата во домашната економија, се очекува во 2017 година тој да биде посилен во однос на 2016 година, достигнувајќи реални стапки на раст на **БДП** од 3,6%. Носители на растот се очекува да бидат градежниот сектор и извозно ориентираните капацитети сместени во слободните економски зони. Дополнително, разрешницата на политичката ситуација во Македонија, се очекува да допринесе за подобрување на очекувањата на економските субјекти и зголемување на реализацијата на инвестиционите проекти.

Во однос на **фискалната сфера**, годината беше завршена со буџетско салдо од -16.070 милиони МКД што претставува -2,7% од бруто домашниот производ и јавен долг од 50% во однос на бруто домашниот производ. Во текот на 2017 година очекуваме да се преземат фискални мерки насочени кон стеснување на буџетскиот дефицит и намалување на јавниот долг.

Што се однесува до **екстерниот сектор**, се очекува девизните резерви во текот на целата година да бидат одржувани на ниво од над две милијарди евра, што ќе овозможи Народната Банка на Република Македонија (во понатамошниот текст НБРМ) без никакви пречки да продолжи да ја спороведува својата политика на таргетирање на фиксниот курс на денарот во однос на еврото. Понатаму, очекуваме НБРМ постепено, согласно стабилизацијата на движењата на девизниот пазар и депозитната база, да ја намали **каматната стапка на благајничките записи**. Во однос на движењата на каматните стапки **ЕУРИБОР**, се очекува и едномесечниот и шестмесечниот во 2016 година да останат во зоната на негативни каматни стапки. **Активните и пасивните каматни стапки на македонските банки** во 2016 година беа на историско најниско ниво, очекувањата се дека и во 2017 година ќе останат на истото ниво.

Кредитирањето се очекува да го продолжи својот нагорен тренд од изминатите години. Нашите прогнози се дека тие ќе остварат стапка на раст од 7,8% на годишно ниво, при што носител на растот ќе биде кредитирањето кон физичките лица, додека кредитите кон претпријатијата би оствариле умерен раст. Во однос на движењето на депозитите, нашите прогнози предвидуваат раст на вкупните **депозити** за 7,6%. Овие претпоставки се вклучени во деловната политика и развојниот план на Шпаркасе Банка Македонија АД Скопје (во понатамошниот текст Банката).

Банкарскиот сектор се очекува да остане стабилен и здрав, остварувајќи стапки на адекватност на капиталот од над 15%. Понатаму, се очекува банките да ја задржат својата висока ликвидносна позиција, како и да се продолжи позитивниот тренд на раст на профитабилноста и во 2017 година. Дополнително, позитивните нагорни движења на прометот на Македонската Берза забележани во 2016 се очекува да продолжат со иста динамика и во 2017 година.

Б. ЦЕЛИ И ЗАДАЧИ НА ДЕЛОВНАТА ПОЛИТИКА НА ШПАРКАСЕ БАНКА МАКЕДОНИЈА АД СКОПЈЕ ЗА 2017 ГОДИНА

Целите и задачите на деловната политика на Банката се детерминирани од вредностите инкорпорирани во работењето на Банката и на Групацијата со долгогодишна банкарска традиција на која и припаѓаме. Креирањето на долгорочна вредност за нашите акционери, континуираното подобрување на услугата и креирањето на долгорочни партнерски односи со клиентите, промовирањето на корпоративната општествена одговорност и континуираното инвестирање во човечкиот капитал - продолжуваат да бидат наши клучни постулати во секојдневното водење на бизнисот.

ВИЗИЈА: современа банка која ги исполнува очекувањата на клиентите и создава нови вредности за нејзините вработени и акционери.

МИСИЈА: позиционираност помеѓу првите три банки на пазарот според изборот на клиентите, банка која ги реализира нивните потреби и проекти.

Усвоениот вредносен систем и етички кодекс во Банката како и континуираната желба за напредок и усовршување, помагаат успешно да се справиме со предизвиците во секојдневното работење, креирајќи вредност повеќе за нашите акционери и нудејќи им на нашите клиенти спектар на производи и услуги прилагодени на нивните потреби. Наша цел е да ги надминеме очекувањата на клиентите и да изградиме партнерски однос базиран на взаемна доверба и долгорочна соработка.

Фокусот на Банката инкорпорирани во оваа Деловна политика и развоен план останува позициониран на создавање на дополнителна вредност за нашите главни таргет групи:

- **клиентите** – градиме силна и долгорочна врска со нашите клиенти кои се центарот на се што работиме, преку обезбедување на долгорочни придобивки и пужање на искуство поразлично од она што го нудат другите банки;
- **акционерите** – зајакнување на капиталот и обезбедување на долгорочна стабилност во работењето на Банката преку континуирано обезбедување на адекватни стапки на поврат, преземање на прифатливо ниво на ризик и добри одлуки за алокација на ресурсите;
- **вработените** - едуцирани, обучени и мотивирани вработени во насока на подобрување на квалитетот на услугата кон клиентите и квалитетот во работењето;
- **заедницата** – подигање на свесноста за општествена одговорност преку партиципација во постоечки и воведување нови иновативни проекти кои ќе бидат од значење за заедницата.

Клучната **стратешка цел** на Банката за 2017 година е продолжување на континуитетот на процесот на етаблирање како стабилна и профитабилна банка, во која клиентите препознаваат сигурен и доверлив долгорочен партнер.

Клучните **стратешки приоритети** кои ќе придонесат кон реализација на целта се:

- континуиран органски раст со цел постигнување на критично пазарно учество
- подобрување на ефикасноста преку подобро управување со трошоците
- одржување на добра капитална адекватност
- успешно управување со кредитниот ризик
- понуда на ново, поинакво, подобро банкарско искуство за клиентите
- компетентни, комуникативни и услужливи вработени
- успешно управување со изложеноста кон државата
- развој на банкарскиот информационален систем

Базични постулати за остварување на стратешките приоритети на Деловната политика за 2017 година остануваат да бидат:

- продолжување на стратешкото партнерство со компаниите кои нудат животно осигурување (Winner Life) и неживотно осигурување (Винер осигурување);
- искористување на можностите и потенцијалите од веќе воспоставената соработка со стратешките клиенти, кои се водечки компании на пазарот во своите индустрии, пред се од аспект на пристап и до нивните добавувачи;
- продолжување на започнатото технолошко подобрување на основниот банкарски информационален систем, кој ќе биде клучна поддршка на целокупното работење и планираниот раст и развој на Банката;
- заедничко финансирање на долгорочни инфраструктурни проекти на државата во соработка со матичната банка.

Во насока на исполнување на стратешките определби, приоритетни **нефинансиски цели** и задачи на Деловната политика во наредниот период остануваат:

- проектот за надградба на банкарскиот информациски систем;
- проект за имплементација и усогласување со барањата на ИФРС 9 стандардот;
- стекнување со епитетот „банка-советник“ преку континуирана едукација за унапредување на знаењата и продажните вештини на вработените;
- таргетирано преземање на некредитни корпоративни клиенти за продажба на безризични продукти и cross sale;
- понатамошно продлабочување на cross sale активностите помеѓу продажните сектори;
- зголемување на бројот на лојални и задоволни клиенти;
- подобрување на ефектите од операциите со кредитни картички преку оптимизација на процесите и намалување на процесните трошоци;
- развој на дигиталните канали на дистрибуција во насока на етаблирање како “self-sevice” банка за основните некредитни производи;
- зголемување на обемот на интерните плаќања;
- имплементација на модел за управување со кредитниот ризик во Retail сегментот;
- технолошко осовременување на деловната мрежа со цел подобрување на задоволството на клиентите (wi-fi branch network);

ПРОГРАМА НА МЕРКИ И АКТИВНОСТИ ЗА ОСТВАРУВАЊЕ НА СТРАТЕШКИТЕ ОПРЕДЕЛБИ НА ДЕЛОВНАТА ПОЛИТИКА ЗА 2017 ГОДИНА

1. Управување со ризици и наплата

- подобрување на позиционираноста во SME сегментот преку зголемување на бројот на клиенти и волуменот на кредити и редефинирање на минималните стандарди за SME клиенти со годишен обрт до 2 милиони евра;
- имплементација на Модел за односи со клиенти (CRM) во Re-tail сегментот.

Фокусот на Банката ќе биде насочен кон задржување на позитивниот тренд од претходните години во Retail сегментот и

интензивирање на кредитната активност во Corporate сегментот со цел зголемување на пазарниот удел по различни сегменти преку зајакнување на довербата на клиентите во Групацијата и во Банката како дел од неа. Ова се очекува да резултира со зголемен обем на работење, подобрување во искористеноста на потенцијалот и капацитетите на Банката што пак од друга страна ќе резултира со зголемување на приходната страна и подобрување на квалитетот на кредитното портфолио.

Табела 1. Пазарно учество на Банката за период 2015 – 2017 година

ПАЗАРНО УЧЕСТВО	2015	2016	Б2017
кредити на правни лица	4,1%	4,4%	4,5%
кредити на физички лица	3,7%	4,1%	4,2%
ВКУПНИ КРЕДИТИ	3,9%	4,3%	4,3%
депозити од правни лица	6,3%	5,9%	6,3%
депозити од физички лица	2,9%	3,0%	3,0%
ВКУПНИ ДЕПОЗИТИ	3,9%	3,9%	3,9%

- Сите претходно наведени цели и мерките кои ќе се преземат за нивно остварување, се очекува да резултираат со остварување на главните **финансиски цели** на Деловната политика на Банката:
- зголемување на учеството на некаматните во каматните приходи и воопшто во вкупните оперативни приходи на Банката;
 - пораст на обемот на операции, подобрување на продажбата и профитабилноста преку воведување на нови производи и услуги;
 - пораст на обртот на девизниот пазар и профитабилноста од девизните операции;
 - понатамошно зголемување на учеството на денарските кредити во вкупното портфолио во согласност со постоечката FX стратегија;
 - задржување на трендот на генерирање на ново протфолио со построги кредитни стандарди што ќе овозможи целосна контрола на волуменот на нефункционални кредити;
 - акцент на депозитите по видување и долгорочните девизни депозити;
 - задржување на постоечката каматна маргина во услови на засилена конкуренција и притисок на активните каматни стапки;
 - постигнување на целосна усогласеност со екстерните и интерните регулативи;
 - одржување на висока стапка на адекватност на капиталот.

Квантифицирани во **клучни показатели**, со финансиските цели на Деловната политика на Банката се предвидува:

- постигнување на стапка на поврат на Капиталот (ROE) од 3,8%;
- висока стапката на адекватност на капиталот од 21,2%;
- коефициент трошоци/приходи (Cost/Income ratio) 69,7%;
- коефициент за покриеност на кредитите со депозити (Loan to deposit ratio) 93,5%;
- задржување на каматната маргина на стабилно ниво од 3,6% и нето каматниот распон на 3,5%;
- намалување на учество на нефункционалните кредити во вкупното кредитно портфолио на 9,0%;
- постигнување на коефициент на покриеност на нефункционалните кредити со резервации (NPL coverage ratio) од 104,0%;
- постигнување на коефициент на покриеност на вкупните нефункционални пласмани со резервации (NPE coverage ratio) 101,6%;
- учество на расходите за резервации за ризик во вкупните кредити (ARC) на крајот од годината од 1,0%.

Во текот на 2017 во делот на управувањето со ризиците во фокусот останува продолжувањето на Risk Governance проектот, кој подразбира усогласување и приближување кон групациските стандарди за управување со ризиците и усвојување на нови политики и процедури.

Генерално управувањето со ризиците за 2017 како приоритетни цели ги има поставено следните активности:

- Во делот на управувањето со кредитниот ризик:
 - финализирање на Проектот за воведување на дополнителна скоринг компонента базирана на навиките на клиентите во моделот за рејтинг на физички лица;
 - ре-дефинирање на кредитниот процес кај микро и малите и средни претпријатија;
 - развој на нов рејтинг модел за микро и мали и средни претпријатија;
 - комплетирање на MIS известувањето за физички лица и микро клиенти.
- Во делот на управување со стратегиски ризици главни приоритети за 2017 година ќе бидат:
 - имплементација на IFRS 9 стандардот во проесметката на резервациите за оштетување на кредитите;
 - воведување на детална Risk Database која ги задоволува потребите на регулаторното и групациско известување.
- Наплата на проблематични кредити:
 - континуирана имплементација на групациските стандарди во функција на поуспешно управување со наплатата;
 - унапредување на извештајните форми за “Forbearance” статус на клиентите согласно групациските стандарди.

- Унапредување на процесот за управување со колатерали преку:
 - изготвување на дел од проценките/репроценките од страна на внатрешни проценители со цел да се подобри ефикасноста во кредитирањето и односот со клиентите;
 - унапредување на процесот на евиденција на колатералите, надградување на системското решение (БИС) во поглед на евиденција на колатералите во базата на Банката, означување на BASEL II релевантните колатерали и унапредување на извештајните форми за управување со колатерали усогласени со групациските стандарди.
- Политика на управување со преземени средства:
 - стратегијата на Банката во делот на управувањето со преземените средства, подразбира преземање на имот само во услови на познат купувач каде намерата за купување е позната, што подразбира брзо и адекватно претворање во “пари”;
 - изготвување на планови за продажба на преземениот имот.
- Активна интернет продажба (постојано ажурирање на интернет страната со имот преземен за продажба):
 - непосредни контакти со физички и правни лица потенцијални купувачи;
 - соработка со етаблирани Агенции за продажба на недвижен имот.

Мерките и активностите наведени погоре, ќе придонесат за намалување на учеството на проблематичните кредити во вкупното портфолио согласно буџетираното, ќе го подобри квалитетот на портфолиото и ќе ја зголеми покриеноста на проблематичните кредити со адекватно ниво на резервации

2. Ликвидност

2.1 Управување со оперативна ликвидност

Како и во претходните години, примарна цел на Банката во управувањето со оперативната ликвидност во 2017 година ќе биде обезбедување стабилност во работењето, навремено извршување на достасаните обврски и обезбедување целосна усогласеност со екстерната регулатива, интерните правила и групациските стандарди. Едновременно, управувањето со оперативната ликвидност ќе има за цел да ги оптимизира паричните текови и соодветно да го димензионира учеството на Банката на финансиските пазари.

Краткорочните потреби за финансирање се очекува во најголем дел да бидат покриени од ликвидните средства на Банката. Вонредното ангажирање дополнителна ликвидност на меѓубанкарскиот пазар на пари или од групацијата во определени случаи не е исклучено, но се предвидува да биде на ниско ниво. Во текот на 2017 година, ќе продолжи трендот на намалување на вложувањата во државни хартии од вредност, кои заедно со вложувањата во инструменти на НБРМ, и понатаму ќе претставуваат ликвидна резерва за потребите на Банката.

Во таков контекст, Банката ќе настојува да изврши оптимална алокација на вложувањата во благајнички записи, државни записи и државни обврзници, согласно со расположливите лимити, приносите и речностите. Меѓутоа, независно од очекуваниот пораст на каматните стапки на државните хартии од вредност, интерните лимити и високото ниво на ликвидност ќе придонесат за користење и на инструментите на НБРМ (орочувања преку-ноќ и седум-дневен депозит), како и користење на можностите за пласирање депозити на меѓубанкарскиот пазар на пари.

Дневното следење и краткорочното планирање на ликвидноста во 2017 година ќе продолжи да се извршува во рамките на процедурата за управување со оперативна ликвидност која го регулира известувањето на различните организациони делови за деловните настани кои имаат импликации врз оперативната ликвидност. Комитетот за оперативна ликвидност (OLC) ќе ги разгледува состојбите и ќе ги усвојува краткорочните планови во врска со оперативната ликвидност, додека АЛКО комитетот ќе ја анализира и управува со долгорочната ликвидност.

2.2 Управување со валутна позиција

И во текот на 2017 година Банката ќе управува конзервативно со валутниот ризик, преку адекватно управување со отворената валутна позиција.

Во таа насока, примарна цел ќе биде да се обезбеди целосна усогласеност со екстерната и интерната регулатива и релевантните лимити, како и почитување на групациските

стандарди. Согласно овие акти, Банката во 2017 година ќе има за цел и понатаму да ја оптимизира валутната структура на билансот на состојба преку адекватни мерки во активата и пасивата.

Имајќи во предвид дека Банката извршува операции за своите клиенти во повеќе валути, истата ќе се стреми за одржување на затворена, или умерено отворена девизна позиција, во зависност од пазарните услови и потребите на клиентите на Банката кои имаат операции во странски валути.

Следењето и планирањето на валутната позиција и понатаму ќе се извршува преку статутарниот Извештај за валутен ризик како и дневните и месечни симулации на отворената девизна позиција, од страна на релевантните комитети за управување со оперативна ликвидност и управување со актива и пасива (OLC и ALCO).

2.3 Вложување и управување со хартии од вредност

Во текот на 2017 година, Банката ќе одржува портфолио на вложувања во хартии од вредност како и во претходните години. Целта на вложувањата е да се обезбеди пласирање на вишоците ликвидни средства во финансиски инструменти со низок ризик (државни хартии од вредност и инструменти на НБРМ), со едновременно обезбедување адекватна ликвидна резерва за потребите на Банката.

Вложувањата во хартии од вредност Банката ќе ги извршува во рамките на утврдените лимити согласно со екстерната и интерната регулатива, како и групациските стандарди. Во тој контекст, вложувањата воглавно ќе бидат насочени кон домашните државни записи, државни обврзници и благајничките записи. Имајќи ја во предвид долгорочната определба на Банката да го намалува учеството на вложувањата во државни хартии од вредност за сметка на кредитните пласмани, овој тренд се очекува да продолжи и во 2017. Во текот на 2017 година, Банката ќе продолжи да ги запишува максимално дозволените износи на благајнички записи, со оглед на поволниот принос.

Согласно пазарните услови, во текот на 2017 година можат да се очекуваат промени на каматните стапки кои ќе имаат ефект врз каматните приходи.

Дополнително на вложувањата во домашни државни хартии од вредност и благајнички записи, а за целите на усогласување со Базел 3 во делот на LCR (Liquidity Coverage Ratio) индикаторот, Банката во 2017 ќе одржува портфолио на хартии од вредност деноминирани во Евро, издадени од странски издавачи со прифатлив кредитен рејтинг.

Комитетот за управување со актива и пасива (ALCO) и понатаму ќе ги определува лимитите и генералната структурата на вложувањата во хартии од вредност. Индивидуалните одлуки за вложувања во рамките на определените лимити, ќе

3. Корпоративна стратегија и работење со правни лица

Во главниот фокус на стратегијата за работење со корпоративни клиенти во деловната 2017 година ќе биде реализирањето на неколку клучни активности кои од своја страна ќе имаат за цел унапредување на продажбата и постигнување на предвидените таргети, со истовремено задржување и унапредување на опсегот и квалитетот на услугите кои Банката ги дава на своите клиенти:

- зголемување на волуменот на кредити преку истовремено зголемување на бројот на клиенти од сегментот МСП (мали и средни претпријатија);
- интензивирање на cross - sale активностите преку блиска и добро координирана соработка со Секторот за работа со физички лица;
- зголемување на приходите од вонбилансните и некредитните продукти;
- континуирана деловна комуникација со нашите клиенти и следење на нивните потреби;
- следење на конкуренцијата;
- континуирана едукација и обука на вработените;
- оптимизирање на ефикасноста на севкупниот кредитен процес преку поедноставување на процедурите и соодветно внатрешно организирање во секторот, со цел постигнување поголема ефикасност и искористеност на ресурсите;
- зголемување на обемот на домашниот и меѓународен платен промет, со особен фокус на интензивирање на обемот и учеството на интерните плаќања.

Банката во претстојната година ќе продолжи со активностите за унапредување на ефикасноста на процесите, се со цел овозможување на максимално квалитетна услуга на нашите клиенти, а со тоа и континуирано подобрување на квалитетот на кредитното портфолио и зголемување на базата на клиенти.

За остварување на стратешката определба, да бидеме сигурен партнер на нашите клиенти и секогаш конкурентни во нудење на индивидуални решенија и добри продукти за нивните потреби, клучни мерки за остварување на овие цели во 2017 година ќе бидат:

- Во делот на клиентскиот фокус:
 - интензивна аквизиција на таргетирани клиенти со добар рејтинг, согласно стандардите на Банката; интензивна аквизиција и на некредитни клиенти, со цел зголемување на приходите од неризични продукти; cross – sale активности со останатите продажни сектори и со Шпаркасе Лизинг;
 - привлекување на клиенти нето-извозници, со цел подобрување на депозитната база во евра;

бидат дополнително разгледувани и оперативно потврдени во рамките на Комитетот за управување со оперативна ликвидност (OLC).

- зголемена соработка во рамките на Erste и Sparkasse групација со размена на клиенти, односно регионално пратење на нашите клиенти
- подобрување на квалитетот и оптимизација на услугите кои ги нуди Секторот за управување со корпоративни клиенти; засилен мониторинг и наплата, како и навремено утврдување на излезни стратегии за клиенти со лоша кредитна историја; редефинирање на интерните лимити за максимална изложеност за клучни постоечки клиенти; воведување на нови продукти, кои на клиентите ќе им овозможат дополнителни финансиски можности и решенија, пред се во делот на факторинг услугите.

- Во делот на продукт стратегијата:
 - продолжување на продажба на кредити во домашна валута во согласност со утврдената FX стратегија;
 - подобрување на одредени продукти во Продукт – каталогот;
 - воведување на продуктот “Пречекорување на жиро сметка за правни лица”;
 - дизајнирање на краткорочни продукти за селектирани високо бонитетни компании - како дел од стратегија за преземање;
 - нудење на пакет понуди со повластени услови за МСП клиенти;
 - диверзификација на кредитното портфолио, како од аспект на големина така и од аспект на припадност на одредена индустрија.

- Во делот на политиката на формирање на цени:
 - применување на ценовна политика базирана врз рејтингот на клиентот и обезбедувањето, односно согласно RAP (Risk Adjusted Pricing) алатката;
 - формирање на цени врз основа на утврдена профитабилност на клиент.

- Во делот на каналите на продажба:
 - централизирана понуда на услуги преку Corporate Service центарот во рамките на Секторот за управување со корпоративни клиенти.

Сите наведени мерки и активности имаат за цел зацврстување и проширување на деловниот однос со клиентот, со што Банката ќе биде препознаена како финансиски партнер кој ги овозможува сите финансиски услуги и операции на компаниите, како во делот на корпоративното банкарство и кредитирање, така и во делот на корпоративното советување, депозитно работење, работење со население, работење со хартии од вредност, лизинг итн.

4. Работа со население и управување со деловна мрежа

Главни приоритети на деловната политика на Секторот Управување со физички лица за 2017 година, со цел остварување на поставените бизнис цели и планираниот раст, ќе бидат:

- продажбите на иновативни производи и услуги;
- интензивирање на вкрстените продажби;
- јакнење на каналите за продажба;
- испорака на квалитетна услуга и врвна грижа за клиентите.

Согласно со претходно наведеното, Секторот Управување со физички лица ќе стави акцент на следните **активности**:

- следење на современите банкарски трендови при воведувањето и ревидирањето на производите и услугите, со цел проактивен пристап кон клиентите и засилување на продажбите;
- интензивни продажби на пакетите кои се дизајнирани за посебно таргетирани групи на клиенти;
- зголемување на клиентската база на приматели на плати и пензии во Банката;
- одржување на добрата деловна соработка со осигурителните компании кои се стратешки партнери, преку продажба на пакети на производи во комбинација со полиси за осигурување;
- фокус на потрошувачките и станбените кредити, револвинг производите и електронското банкарство како алтернативен и современ канал за извршување на банкарски трансакции;
- одржување на стабилна депозитна база преку понуда на поволни услови за штедење;
- креирање на бази на податоци за клиенти - постоечки и потенцијални, со цел засилување на активностите за грижа кон клиентите, а со тоа и интензивирање на вкрстени продажби;
- препознавање и реализирање на квалитетни бизнис идеи преку соодветна финансиска поддршка и градење на долгорочни партнерски релации со клиентите од микро сегментот;
- засилување на продажбите на пакетите на производи за микро клиентите, со цел постигнување на поставените развојни цели за овој сегмент.

Во делот на **Каналите на дистрибуција** во деловната 2017 година се планира развој на следните сегменти:

- редизајнирање на Контакт Центарот како канал за продажба, промоција и комплетна поддршка и грижа за клиентите;
- развој на посебен концепт и програми за лојалност на клиентите корисници на платежни картици;
- наградни игри за корисниците на кредитни картички, во насока на поголема искористеност на одобрените лимити, зголемена лојалност на клиентите и привлекување на нови клиенти;
- интензивна промоција на услугите “S-Banking” и “CMC известување”;
- континуирано ширење на мрежата на ПОС и АТМ уреди;
- интензивни cross-sale активности помеѓу сегментите Retail и Corporate, континуирани координативни состаноци, заеднички теренски активности за аквизиција на клиенти, како и соодветен follow-up.

Во делот на **мрежата на експозитури**, Секторот Управување со физички лица ќе се фокусира на активностите за:

- оптимизација и поедноставување на процесите во делот на кредитирање и трансакциските операции, а со цел зголемување на ефикасноста во работењето и можност за поголеми теренски активности;
- имплементирање на свеж концепт на модерни и иновативни експозитури, едукација и комплетна интегрираност на клиентите во делокругот на работење на Банката;
- континуирана едукација и обуки за вработените во мрежата на експозитури во насока на подигнување на нивото на знаење за производите, услугите и процесите, како и заокружување на процесот на едукација во рамките на групацискиот стандард за сертификарање на вработените;
- лиценцирање на вработени во мрежата на експозитури за продажба на полиси за животна осигурување, а со цел стимулирање на продажбата на производите во комбинација со животна осигурување и осигурителни полиси преку Банката;
- активности за унапредување на квалитетот на услугата кон клиентите и унапредување на продажните вештини на вработените во продажните единици;
- дигитализација и проширување на рангот на продажните канали на Банката во насока на полесна достапност за клиентите.

5. Политика на цени и управување со Актива и Пасива

Во услови на неизвесни глобални пазарни трендови засилени дополнително со неизвесните политички состојби во земјата и регионот, управувањето со ценовната политика на банкарските продукти е активност на која треба да се обрне особено внимание во 2017 година.

Во таа насока Банката и оваа година ќе ја продолжи цврстата определба за претпазливо водење на ценовната политика преку остварување на своите главни цели:

- подобрување на каматната маргина преку квалитативна промена во структурата на активата и пасивата;
- континуирано ризично прилагодување на цените за клучните продукти на Банката и мерење на продажните перформанси преку употреба на трансферни цени базирани врз реални пазарни индикативни цени;
- зголемување на пазарното учество и постигнување соодветна ценовна оптимизација во насока на следење на потребите на клиентите за конкурентни производи креирајќи притоа долгогодишен клиентски потенцијал кој дава дополнителна вредност за Банката;
- соодветно инкорпорирање на трошокот на ризикот при утврдување на цените на производите;
- навремено калибрирање на ценовната политика во зависност од промените во пазарните трендови и промените во регулативата.

Исто така, Банката го задржува принципот на внимателно и рационално управување со цените на производите, на начин кој ќе обезбеди покриеност на трошоците кои ги создава во своето тековно работење и обезбедувајќи стабилни извори на рефинансирање со пониски трошоци. Согласно сопствената тековна ликвидносна позиција како и согласно трендот на финансирање од домашни извори кој е забележлив во

последните неколку години, Банката ќе изгради сензитивна ценовна политика која ќе се фокусира пред се кон движењето на конкурентските цени на банкарските производи на домашниот пазар, но исто така и кон сигналите кои ги праќаат регулаторите преку промените во монетарната политика и сигналите на соодветниот монетарен режим на олабавување или затегање, како и клучните референтни каматни стапки кои имаат клучно влијание врз условите за финансирање во приватниот сектор.

Воведувањето на нови производи и услуги ќе се одвива согласно Групациски утврдена процедура, базирајќи се на соодветни и темелни анализи, кои ги докажуваат бенефитите за Банката во остварувањето на своите цели.

Комитетот за управување со актива и пасива (АЛКО) како клучно управувачко тело ќе управува со висината на каматните стапки, тарифите и надоместоците согласно ценовната политика на Банката и пазарните услови. Комитетот ќе врши постојан мониторинг на остварувањето на ценовната политика на Банката и случувањата на банкарскиот пазар. Согласно тоа, ќе дава насоки и препораки за стратешките позиции на Банката, со цел остварување на позитивни приноси од среднорочните и долгорочните инвестиции. Покрај одредување на висината на каматните стапки и надомести, останати надлежности на АЛКО ќе бидат следење на изложеноста на Банката на валутен, ликвидносен и каматен ризик, како и исполнување на лимитите за вложувањата на Банката во хартии од вредност. На макрониво, АЛКО ќе ги следи тековните случувања во домашната економија и финансискиот систем, како и глобалните финансиски текови кои влијаат на банкарското работење и ќе дава соодветни насоки за остварување на оптимална структура на Активата и Пасивата која ќе произведе стабилност, ликвидност и профитабилност согласно дефинираните таргети на Банката.

6. Човечки ресурси

Човечкиот капитал и додавањето дополнителна вредност преку инвестиции во напредно и софистицирано знаење, групациска размена, тренинзи и долгорочен професионален и индивидуален развој се дел од стратешките цели и деловната политика на Банката и за 2017 година.

Веќе имплементираната СБМ Академија, како и започнатиот групациски проект за сертификација на вработените во Секторот за управување со физички лица ќе придонесат за востановување на формални стандарди на познавања и квалификации на вработените кои пак ќе резултираат со развој и унапредување на квалитетот на услугите.

Банката активно ќе го мотивира и поттикнува личниот развој на вработените за проширување и надградување на своето образование на високо рангираните универзитети, како и стекнување на меѓународно признати лиценци за специфични знаења.

Преку континуирано унапредување на процесот на проценка на учиниот базиран на мерење и евалуација на остварување на цели поврзани со работното место како и евалуација на раководни и организациони компетенции, редовни годишни евалуации на сите вработени, како и учество во групацискиот проект за 360 евалуација на раководниот тим, Банката ќе го

7. Маркетинг

Маркетинг активностите во 2017 година ќе бидат фокусирани во насока на проширување на пазарниот удел, овозможување поголем раст на клиентската база на Банката и нејзино рангирање помеѓу најдобрите пет банки во Република Македонија. Креативниот концепт и комуникацискиот тон кој го креира Службата Маркетинг и комуникации, ќе има за цел да ја издвојува Банката во медиумскиот простор и да ја прави уникатна и препознатлива за потенцијалните корисници на банкарските услуги. Во комуникација со јавноста, ќе се применува соодветна ПР стратегија која ќе има за цел да гради позитивен имиџ и да ја зголеми препознатливоста на Банката и нејзиниот бренд. Презентацијата на банкарските производи и услуги ќе придонесува за градење на имиџ на иновативна и современа банка, која со својата понуда ќе создава вредности за општеството и позитивен feedback за заедницата во која делува и за клиентите кои ги опслужува.

продолжи и во наредниот период поттикот за унапредување на својот највреден ресурс со цел да се испорача најдобра услуга за нашите клиенти.

Имплементирањето на новиот систем за евиденција на работно време, како и новата софтверска апликација за управување со човечкиот капитал ќе придонесат за приближување и полесно реализирање на потребите на вработените, полесно и побрзо пристапување до информациите од работен однос, развој, едукација, менаџирање на работното време и отсуствата.

Банката во 2017 година преку Кодексот на етика кој се базира на нашата визија и мисија ќе промовира систем на вредности и посакувано однесување за сите вработени во Банката и ќе продолжи да одржува висок степен на доверба и посакувана репутација.

Партиципирајќи како општествено одговорна компанија нашите заложби се овозможување трансфер на знаење за практикантите и високообразовниот процес и остануваме партнер во групацискиот проект “Best of South East”.

Инвестицијата во вработените и нивното задоволство се основна цел на Банката и во наредните години, како и обезбедување здрава работна средина, усогласена со законската регулатива.

Комуникацијата на актуелните понуди на Банката главно ќе се спроведува преку употреба на традиционалните канали на комуникација, но истовремено и со засилена примена на дигиталниот маркетинг, кој преку сите расположливи канали на комуникација овозможува 24 часовна достапност на потребните информации и воспоставување на интеракција со банкарските службеници.

Стратегијата за развој на општествената одговорност, како еден од позначајните сегменти во маркетинг стратегијата на Банката, ќе се развива во духот на создавање на вистински вредности за општеството, како и поддршка на проекти во областите кои се од значење за заедницата, клиентите, вработените и акционерите на Банката.

8. Управување со имот и контрола на трошоци

Деловната политика за 2017 година придава голема важност на контролата на трошоците со цел максимизирање на финансиските резултати и постигнување на подобар Cost-to-Income показател.

Клучна цел на Деловната политика за 2017 година е подобрување на трошковната ефикасност што на крајот се очекува да резултира со обезбедување на внатрешни заштеди и рационализација во работењето.

Во 2017 година Службата управување со имот и безбедност ги планира следните приоритетни активности:

- подобрување на контролата врз трошоците со цел максимизирање на финансиските резултати, преку подобро управување со набавките (добивање на врвен квалитет, стабилност на набавките и намалување на цените) и оптимизирање на работните процеси;
- продолжување на соработката во делот на групациските

набавки со Erste Group Procurment, со што ќе продолжи трендот на остварување на заштеда преку користење на групациските бенефити;

- воспоставување на организиран, систематски, ефикасен и транспарентен систем на архивирање на документарниот материјал на Банката, посебно кредитната документација од население на централно ниво (согласно Политиката за архивирање производи за кредитирање на население на Групациската), со цел да обезбеди јасна структура и минимални услови за интерните процеси и контроли во архивирањето, постапувањето и уништувањето на документацијата;
- оптимизација и модернизација на деловната мрежа со релокации и реновирање на неколку постоечки експозитури;
- зголемени активности во делот на “Cash management” процесот во Банката (преземање, транспорт и обработка на приливи од ВИП клиенти);
- подобрување на контролната функција во делот на безбедносните мерки во деловните објекти на Банката.

9. Контрола на усогласеност со прописи

Тековите на финансиското работење ги дефинираат тековите на активно вклучување на банките во градење на култура на усогласено работење. Законитото, усогласено работење е императив за успешна банка во која клиентите ќе имаат неприкосновена доверба. Дотолку повеќе, банка која посветува должно внимание и ресурси на своите контролни функции, ја покажува својата подготвеност да се издигне како лидер на пазарот на финансиски институции.

Контролните функции - контрола на усогласеност со прописи и спречување на перење пари и финансирање тероризам во Банката се позиционирани во независна, самостојна и доволно екипирана организациона единица и се поставени на начин да бидат освен контрола – и партнер на сите процеси во Банката.

Банката, како дел од стабилна Групација со долгогодишна традиција, целосно ги има прифатено принципите на усогласено работење, почитување на законските и подзаконските прописи, активна соработка со конкурентските банки во градење на стабилен финансиски систем во земјата и одговорно работење.

Функциите на контрола на усогласеност со прописи и спречување на перење пари и финансирање тероризам ги остваруваат следниве основни цели:

- посветено следење на важечката регулатива, стандарди и добри практики и информирање за постапување по истите;
- чести и целесходни проверки на усогласеноста на Банката од сите аспекти на работењето, како би се обезбедила сигурност и формирање на единствен систем на добри практики;
- активно и непристрасно вклучување со сите активности на Банката кои би можеле да имаат влијание во промени на текот на досегашните активности како и активна контрола и вклученост во новите процеси и соодветна анализа на импактот на истите;
- постојано известување на сите релевантни лица, тела, одбори и единици, како би можел да се обезбеди транспарентен систем на целокупна свесност и информираност;
- одржување на стабилен систем за управување со ризиците поврзани со перење пари, финансирање тероризам, финансиски криминал и корупција и остварување на висок степен на соработка со регулаторот и другите надлежни институции;
- континуирано работење на подобрување и ревидирање на релевантните интерни акти, како и развој на софтверските решенија, т.е алатки кои се користат во анализите и мониторингот на трансакциите со цел ефикасно детектирање на сомнителни активности.

10. Корпоративно управување

Воспоставениот систем на корпоративно управување во Банката има за цел да обезбеди хармонија во односите помеѓу сите страни кои имаат било каков интерес поврзан со неа. Во насока на добро корпоративно управување, кое воедно е и еден од основните принципи на Групацијата, воспоставен е успешен систем на цели, донесување на одлуки и соодветно следење на степенот на извршување на одлуките, односно исполнување на целите на Банката. Со изградена структура на процедури, односи и процеси, Банката се стреми кон успешно соочување со промените во околината, кое истовремено значи и заштита на интересите на сите засегнати страни.

Управувањето и контролата во Шпаркасе Банка Македонија се спроведува преку работењето на Органите на Банката: Собрание на Акционери, Надзорен одбор, Одбор за управување со ризици, Одбор за ревизија, Управен одбор и Одбор за надгледување на информативната технологија.

Собранието на Банката го сочинуваат сите акционери, преку кое тие ги остваруваат своите права и интереси и одлучуваат по прашања кои се од значење за работењето на Банката, а се предвидени со Статутот на Банката.

Надзорниот одбор врши надзор на работењето на Управниот одбор, ги одобрува политиките за вршење на финансиските активности и го надгледува нивното спроведување. Неговата

11. Информативна Сигурност

Процесот на информативната сигурност и во текот на 2017 останува фокусиран во обезбедувањето на интегритетот, доверливоста и достапноста на информациите во согласност со генералната определба на Банката да се развива како модерна, сигурна и клиентски ориентирана банка.

Во таа насока, зголемување на капацитетот и ефикасноста на организационите и технички мерки за одржување на стабилен и сигурен информативен систем согласно позитивните законски одредби (Одлука за сигурност на информативниот систем, НБРМ; Закон за заштита на лични податоци), интерната регулатива, политиките на Групацијата и најдобрите практики во соодветните области на работење е главната цел и во наредниот период.

Во текот на 2016 година, НБРМ издаде насоки и препораки за само-оценувањето и анализата на ризиците поврзани со компјутерските напади во дигиталниот простор за да се

одговорност е пред се да обезбеди добро работење, управување и стабилност на Банката, како и навремено и точно финансиско известување кон регулаторот. Согласно најновите измени на Законот за банки, членовите на НО треба да поседуваат соодветни знаења и искуство за извршување на своите надлежности, да избегнуваат судир на интересите и да посветуваат доволно време за извршување на обврските што произлегуваат од надлежностите пропишани со закон. Овие законски измени целосно се поистоветуваат со групациските стандарди кои веќе се применуваат.

Претседателот и членовите на Управниот одбор се одговорни за раководење со секојдневните активности на Банката, согласно насоките и стратегијата дефинирана од Надзорниот одбор. Тие поседуваат стручни знаења и искуство потребни за независно управување на Банката, а особено за разбирање на активностите што ги врши Банката и на материјалните ризици на кои е изложена, во согласност со правилата за корпоративно управување и имаат соодветно искуство кое обезбедува сигурно и стабилно управување со Банката.

Одговорностите и должностите на Собранието на акционери, Надзорниот одбор и Управниот одбор се регулирани со важечката локална регулатива, Статутот на Банката, Кодексот на корпоративно управување и деловниците за работа на одборите.

утврди подготвеноста и да се подобри свесноста и воопшто управувањето со ваков тип на закани во банките. Процесот на само-оценување покажа дека агрегатното ниво на инхерентниот ризик во однос на дигиталниот (cyber) простор е умерен, односно Банката има воспоставено систем на интерни контроли за постигнување на основното ниво на подготвеност.

Стратешка цел и определба на Банката е постојано да се подобрува системот на интерни контроли и во наредниот период (3 години) да се постигне повисоко ниво на подготвеност за справување со нападите во дигиталниот простор.

Во таа насока, Банката ќе продолжи со активностите за имплементација и надградба на неколку клучни области и делови од Информативниот систем, со што ќе се подобри општото ниво на ефикасност и сигурност и ќе се овозможи постигнување на средното ниво на подготвеност.

12. Внатрешна ревизија

Внатрешната ревизија во современи услови има за цел да врши независна, објективна и консултативна функција, во насока на зголемување на вредноста и подобрувањето на работењето во Банката, преку подобрување на ефективностата и управувањето со ризици, контролата и управувачкиот процес. Внатрешната ревизија како посебна дисциплина има значаен и широк опфат.

Во согласност со генералната определба на Банката за 2017 да се развива како модерна, сигурна и клиентски ориентирана банка, зголемување на компетенциите и вештините на вработените во Секторот Внатрешна ревизија е еден од приоритетите. Од тука, и во однос на внатрешната ревизија, унапредување на вработените подразбира вработување на млад, амбициозен и талентиран кадар, како и унапредување на постоечкиот по пат на обуки, тренинзи и лиценцирање на истите. Целта е унапредување на квалитетот и ефикасноста на Внатрешната ревизија во целина.

Секторот Внатрешна ревизија со цел обезбедување на поголема ефикасност во своето работење планира воведување и соодветни алатки за планирање на ревизиите.

Истовремено внатрешната ревизија ќе продолжи со унапредувањето на МИС, и доставувањето на навремени извештаи и презентации за одредени проблематики во доменот на ревизијата, побарани од страна на телата на управување на Банката. Внатрешната ревизија ќе продолжи со редовното следење на наодите преку “Follow up” апликацијата (дадени мерки и статус на истите), како дадени од самата внатрешна ревизија, така и од групациските ревизии и регулаторните тела.

Внатрешната ревизија треба да обезбеди објективна и независна оцена на адекватноста и ефикасноста на системите на внатрешна контрола, точноста на сметководствената

евиденција и финансиските извештаи, усогласеноста со интерните политики и процедури на Банката и со законите и регулативата што е во сила, како и на општата ефикасност во работењето на Банката.

Систематска, објективна оценка од страна на внатрешните ревизори на разните активности и контроли во рамките на една организација, е со цел да се одреди дали:

- системите на интерна контрола се адекватно дизајнирани и соодветно применети;
- финансиските и оперативните информации се прецизни и доверливи;
- ризиците за Банката се идентификувани и минимизирани;
- се следат надворешните прописи и општо прифатените внатрешни политики и процедури;
- ресурсите се користат на ефикасен и економичен начин.

Внатрешната ревизија во текот на 2017 година ќе ги извршува своите активности во согласност со Годишниот план за работа. Основ за изготвувањето на истиот е Стратешкиот план (тригодишен) базиран на изработенета и усвоена Методологија за утврдување и оценка на ризиците. Плановите се изготвуваат согласно групациски стандарди, а истовремено годишниот план е усогласен и со Статутот на Банката и интерните акти за работа. Плановите на внатрешната ревизија се одобрени од Надзорниот Одбор на Банката.

Внатрешната ревизија во 2017 планира проактивно вклучување во работењето на Банката, со цел соодветна информираност и превенирање на одредени ризици. Во рамките на тие активности внатрешната ревизија планира да биде вклучена во тековните процеси на поголемите проекти во Банката.

SPARKASSE
Банка на вашето семејство.

В. КВАНТИФИЦИРАЊЕ НА ФИНАНСИСКИТЕ ЦЕЛИ НА БАНКАТА

План на Билансот на состојба

Во согласност со зацртаните цели на Деловната политика за 2017 година, предвидено е одржување на вкупните средства на Банката на релативно слично ниво со претходната година, како и структурна и квалитативна промена на активата од која се очекуваат долгорочни позитивни ефекти. Движењето на клучните позиции од Билансот на состојба ќе го следи таргетираниот раст на кредитното портфолио на сметка на намалување на учеството на вложувањата во хартии од вредност во вкупните средства на Банката и користењето на вишокот на ликвидни средства за финансирање на кредитниот раст. Со тоа ќе се искористи внатрешниот потенцијал на Банката и преку измена на структурата на вкупната актива и конвертирање на расположливите финансиски средства од позиции со пониски стапки на принос во позицијата на кредитирање, ќе се вилјае на подобрување на долгорочната профитабилност.

1. СРЕДСТВА

1.1 Парични средства и пари во странски банки – високото ниво на ликвидност со кое Банката се соочуваше во 2016 година, со Буџетот за 2017-2021 година се предвидува сукцесивно да се намали, пред се преку инвестирање на вишокот на ликвидност во раст на кредитното портфолио. Намалувањето пред сè се однесува на учеството на високоликвидните средства во вкупната актива, па до крајот на 2017 се очекува да се сведе на околу 14,7% од вкупните средства на Банката. Под високоликвидни средства се подразбира износот на готовинските средства во благајните, НБРМ и други домашни банки, девизните средства на nostro сметките во странски банки, депозитите „преку ноќ“ и 7-дневните депозити во НБРМ и износот на Задолжителната резерва.

Најголемиот дел (49,8%) од паричните средства се однесува на планираното ниво на денарската и девизната Задолжителна резерва пресметани врз основа на предвидените пораста на депозитите во текот на годината. Остатокот се однесува на планираниот износ на парични средства потребни за оптимално и непречено извршување на активностите поврзани со девизниот платен промет со странство, готовинските средства во благајните, како и готовината на Банката во НБРМ.

Стратегија на Банката е одржување на оптимална ликвидност и целосна финансиска стабилност, обезбедувајќи навремено подмирување на сите достасани обврски и остварување на целосна усогласеност со екстерните и интерните ликвидносни индикатори.

1.2 Кредити на клиенти - за 2017 година Банката предвидува вкупен пораст на кредитното портфолио од +11,0%, при што согласно стратегијата на менаџментот предвиден е пораст од +20,1% кај кредитирањето на физичките лица, додека очекуваниот пораст во сегментот на кредитирање на финансиски и нефинансиски правни лица (вклучително и јавниот сектор) е +3,7%. При остварувањето на порастите во предвидениот обем ќе се води сметка за валутната структура на портфолиото, па во фокусот при реализациите на кредитите остануваат кредитите во домашна валута.

При изготвување на планските бројки од страна на одговорните служби во предвид се земени: макроекономските очекувања, интерните проценки, информациите кои продажните сектори ги имаат за тековни/идни проекти, како и очекувања на продажните сектори за идната побарувачка на производите на Банката од страна на клиентите.

1.3 Хартии од вредност – согласно стратегиите за управување со ликвидноста и вложување во хартии од вредност како и во согласност со интерно дефинираните лимити, со деловната политика за 2017 предвидено е задржување на износот на вложувања во домашни хартии од вредност на ниво од околу 30 милиони евра.

При тргувањето со хартиите од вредност, Банката ќе ги почитува сите законски и подзаконски акти, како и интерните лимити за вложувања во хартии од вредност. Во 2017 година се планира Банката активно да учествува на аукциите на должнички хартии од вредност организирани од страна на Министерството за финансии и НБРМ, при што слободните парични средства ќе ги вложува во домашни краткорочни и долгорочни хартии од вредност (благајнички записи, државни записи и државни обврзници). Воедно, Деловната политика за 2017 година предвидува и дополнително вложување од 2,0 милиони евра во долгорочни странски хартии од вредност (ESB eligible bonds) потребни за исполнување на групациските индикатори.

2. ИЗВОРИ НА ФИНАНСИРАЊЕ

2.1 Депозити од клиенти - депозитите од клиенти се очекува да го задржат приближно истото ниво од 2016 година, односно се планира да пораснат за 2,8%, при што учеството на истите во вкупните извори на Банката би изнесувало 71,9%. При порастот на депозитите кај физички лица, фокусот е ставен на зголемување на учеството на девизните депозити во нивната вкупна депозитна база. Додека кај правните лица предвидено е зголемување на учеството на депозитите од нефинансиските правни лица на сметка на депозитите од јавниот сектор. Согласно усвоениот Буџет за 2017 година, се предвидува пораст од 3,4% кај депозитите на правните лица, односно 2,2% кај депозитите за физички лица.

2.2 Кредитни линии и обврски по кредити - во текот на 2017 година Банката најголемиот дел од планираниот пораст на пласманите ќе го финансира од сопствените средства, меѓутоа предвидено е и дополнително повлекување на средства од ЕИБ фондот администриран преку Македонската банка за поддршка на развојот.

2.3 Капитал и резерви - имајќи ја во предвид високата моментална стапка на Адекватност на капиталот, како и планираниот раст на ризично пондерираната актива на Банката, за 2017 година е предвидено дополнително зголемување на основниот капитал единствено преку реинвестирањето на планираната добивка за годината. Исто така, во првата половина на 2017 година, предвидено е пролонгирање на рокот на постоечкиот субординиран долг во износ од 10 милиони евра од матичната банка до 2027 година. Дополнително, за оваа година предвидена е исплата на дивиденда на акционерите на Банката.

План на приходи и расходи

1. Каматни приходи и расходи – проектираниот раст на нето каматниот приход за 2017 година во однос на остварувањето од претходната година изнесува +2,2% и истиот ќе биде постигнат преку планираната структурна измена на средствата и обврските на Банката.

Структурната измена во делот на активата подразбира замена на дел од портфолиото на хартии од вредност со зголемен обем на кредитно портфолио (повисоки каматни стапки на кредитите во споредба со моментално најнискиот принос на пазарот на хартии од вредност). Во оваа ситуација, планираниот раст на каматните приходи од +5,5% ќе се должи исклучиво на приходите кои прилегуваат од зголемениот обем на кредитирање, во услови кога стратешката определба за намалување на портфолиото на хартии од вредност, краткорочните депозити во Централната банка и на меѓубанкарскиот пазар се очекува да имаат значителен негативен ефект на вкупните каматни приходи.

Каматните расходи ќе растат со +12,1% што во најголем дел ќе биде резултат на планираниот пораст на депозитната база, меѓутоа дополнителен ефект врз растот на расходната страна ќе има и очекуваниот благ раст на еуриборот што ќе резултира со зголемена цена на изворите на финансирање од институционални инвеститори и субординираните обврски од матичната банка.

Табела 2. Остварени нето каматен распон и маргина на Банката за 2015 и 2016 година и буџет за 2017 година

	2015	2016	Б2017
Просечна цена на каматоносна актива	4,6	4,4	4,5
Просечна цена на каматоносна пасива	1,1	0,9	1,0
НЕТО КАМАТЕН РАСПОН	3,6	3,5	3,5
НЕТО КАМАТНА МАРГИНА	3,7	3,6	3,6

Согласно претходно наведените претпоставки имплементирани во Буџетот за 2017 година, нето каматниот распон (разлика помеѓу каматоносната актива и пасива и нето каматната маргина пресметана како однос помеѓу нето каматниот приход и просечната каматоносна актива) е планирано да го задржат на нивото од претходната година при што нето каматниот распон ќе го задржи нивото од 3,5%, додека нето каматната маргина ќе се задржи на 3,6%.

2. Приходи и расходи од провизии – согласно досегашниот растечки тренд на нето приходите од провизии, предвиден е нето пораст од 7,8% на истите за 2017 година во однос на

претходната година. Овој пораст е нето ефект од планираниот пораст на приходите од 3,9% и релативно истото ниво на расходите (планиран пад од -0,2%).

При тоа:

- нето ефектот од накнадите од документарно и кредитно работење е планирано да се намали за -4,4%;
- нето ефектот од надоместите од платен промет се очекува да оствари стапка на раст од 6,0%;
- во делот на ефектот на нето приходите од провизии од картичното работење се очекува намалување (подобрување) на негативниот нето ефект во однос на минатата година за 20,2%.

Планираниот раст на нето приходите од провизии пред се го следи трендот на пораст на кредитното портфолио и е во корелација со порастот на базата на клиенти и на обемот на интерниот платен промет, како и очекувањата расходната страна да остане релативно стабилна.

Исто така, почетокот со работа на новата Дирекција за услуги со хартии од вредност се очекува да генерира нови приходи од брокерско и старателско работење. Намалувањето на негативниот ефект кај картично работење се планира да се оствари преку намалување на тарифите за трошок на трансакција (заради промена на процесор) и промотивните кампањи за зголемување на бројот на корисници на кредитни картички.

Зголемувањето на учеството на некаматоносните приходи во вкупните оперативни приходи на Банката е еден од клучните приоритети предвидени со бизнис планот, како на краток така и на среден рок.

3. Резервации - во текот на 2016 година Банката дополнително го намали учеството на нефункционални кредити во вкупното портфолио на 8,3% (13,3% во 2015 година) и оствари коефициент на покриеност на нефункционалните пласмани со резервации од 107,6%.

За наредната година планирано е намалување на учеството на проблематичните кредити во вкупното портфолио со што ќе се подобри квалитетот на портфолиото. При тоа и новото портфолио генерирано согласно построги кредитни стандарди се очекува да допринесе кон целосна контрола на волуменот на нефункционални кредити. За 2017 година планирано е дополнително алоцирање на резервации за кредитното портфолио во износ од 130,5 милиони МКД.

4. Трошоци - управувањето со трошоците ќе биде следено преку постојано мерење на показателот трошоци/приходи при што на крајот од 2017 година се очекува учеството на оперативните трошоци во оперативните приходи да изнесува 69,7%. Причините за релативно високо проектираното ниво на

показателот трошоци/приходи се должи на тоа што во истите се вклучени неопходните трошоци за технолошко подобрување (како што се трошоците за групациски проекти), трошоците за подобрување и модернизација на мрежата на експозитури и дистрибутивните канали, трошоците поврзани со потребниот раст на бројот на вработени како и трошоци за обезбедување на неопходно ниво на маркетинг поддршка.

4.1. Трошоци за вработени - оваа трошкова ставка покрај буџетираниот износ за платите, надоместите и задолжителните придонеси за здравствено и пензиско осигурување, во себе ги инкорпорира и сите резервирања за користи кон вработените како и резервирањата за награди за остварување на планските задачи. Порастот на трошоците за вработени за 2017 година е буџетиран согласно планираното зголемување на бројот на вработени и ги содржи надоместоците регулирани согласно колективниот договор.

4.2. Административни трошоци и амортизација - вкупните трошоци од оперативно работење се проектирани да пораснат 10,5%:

- предвидена е оптимизација/намалување на трошоците за службени патувања и обуки за -6,5% во споредба со нивното ниво од претходната година;
- режиските трошоци и трошоците за функционирање на деловната мрежа е предвидено да се задржат на исто ниво како минатата година, со минимално намалување од -0,3%, со вклучени планирани реновирања, релокации, при што за 2017 година не е предвидено отварање на нови експозитури;
- планирано е повисоко ниво на ИТ трошоците за 46,5% што произлегуваат од групациски проекти како што се IFRS 9, SPRING, DWH и слично;
- задржување на исто ниво на маркетинг трошоците од минатата година;
- трошоците за правни работи и консултант е предвидено да се зголемат за 44,5% како резултат на планираниот ангажман на консултант за IFRS 9 проектот;

- предвидено е намалување на трошоците за ангажирање на вработени преку агенција за -49,7% во споредба со претходна година, во согласност со планираното интерно реструктурирање на процесите;
- соодветно на планираниот пораст на депозити на физички лица, планиран е и пораст на трошокот за Фонд за осигурување на депозити за 5,6%;
- износот на амортизацијата се планира да биде за 30,2% повисок во однос на минатата година, што во целост е резултат на одложените нови инвестиции и набавки од 2016 година, кои се планира да се реализираат во текот на 2017 година.

4.3. Останати расходи од дејноста – овие трошоци во себе ги вклучуваат исправките на вредност и ефектите од работа со преземени средства, даноци и давачки кон регулаторни тела, како и други расходи без поголемо материјално значење.

Во 2017 година планиран е негативен ефект од останатите расходи од дејноста како резултат на повисокиот износ на планирани останати расходи за 2017 година заради поголемиот планиран износ за исправка на вредност на преземени средства, иако Банката планира преземање на имот само во услови на познат купувач што подразбира брзо продавање на преземеното средство.

5. Профит - Банката 2017 година очекува да ја заврши со позитивен финансиски резултат пред оданочување од 103.782.449 МКД. Со земање во предвид на Данокот на добивка кој согласно постојната регулатива е планиран на износ од -13.753.245 МКД, добивката по оданочување буџетирана за 2017 година изнесува 90.029.204 МКД.

Г. СРЕДНОРОЧНА СТРАТЕГИЈА НА БАНКАТА

Активностите кои се планираат за 2017 година се во насока на остварување на Стратешките цели на Банката за периодот 2017-2021 година. Среднорочната стратегија на Банката подразбира ефикасен трошковен менаџмент, кој заедно со континуираниот органски пораст на Банката и нејзиниот пазарен удел, ќе резултира со зголемена ефикасност и постигнување на адекватна стапка на поврат за акционерите.

Остварувањето на среднорочниот план за развој и достигнувањето на планираните пораст на кредитното и депозитното портфолио ќе бидат постигнати преку:

- ширење на клиентската база во просек 9% -10% годишно;
- оптимизација и ширење на алтернативните канали на дистрибуција преку зголемување на мрежата на банкомати за +5 годишно и зголемување на мрежата на ПОС терминали за +300 годишно;
- оптимизација и унапредување на банкарскиот информационален систем;
- континуирано вложување во човечкиот потенцијал и унапредување на продажните вештини;
- внимателно и континуирано зголемување на деловната мрежа на Банката (планирано ширење со +1 експозитури годишно во периодот 2018-2021 година).

Клучните финансиски индикатори кои Банката со своето работење ќе се стреми да ги оствари во периодот кој следи се:

- остварување на просечна стапка на поврат на капиталот (ROE) која ќе се движи во распон од 2,4% до 3,9% во периодот од 2017-2021 година;
- одржување на висока стапката на адекватност на капиталот над 16%;
- коефициентот трошоци/приходи (Cost/Income ratio) да се одржува на ниво од околу 70,0% за целиот период;
- пораст на коефициентот за покриеност на кредитите со депозити (Loan to deposit ratio) од 93,5% во 2017 до 98,6% во 2021 година;
- одржување на каматната маргина и на нето каматниот распон на исто ниво во целиот плански период, во услови на намалување на активните каматни стапки на пазарот;
- намалување на учество на нефункционалните кредити во вкупното кредитно портфолио до 8,0% до крајот на 2021 година;
- одржување на коефициент на покриеност на нефункционалните кредити со резервации (NPL coverage ratio) над 97,0%;
- одржување на коефициент на покриеност на вкупните нефункционални пласмани со резервации (NPE coverage ratio) од околу 100%;
- учество на расходите за резервации за ризик во вкупните кредити (ARC) да се движи од 1,0% во 2017 година до 1,2% во 2021 година.

Табела 3. Проекција на пазарно учество на Банката за период 2017 – 2021 година

ПАЗАРНО УЧЕСТВО	Б2017	Б2018	Б2019	Б2020	Б2021
кредити на правни лица	4,5%	4,8%	5,2%	5,6%	6,0%
кредити на физички лица	4,2%	4,4%	4,6%	4,8%	5,0%
ВКУПНИ КРЕДИТИ	4,3%	4,6%	4,9%	5,2%	5,4%
депозити од правни лица	6,3%	6,6%	6,8%	7,0%	7,2%
депозити од физички лица	3,0%	3,0%	3,2%	3,4%	3,7%
ВКУПНИ ДЕПОЗИТИ	3,9%	4,1%	4,3%	4,5%	4,7%

План на билансот на состојба

Вкупните средства на Банката во текот на планскиот период се очекува да бележат годишни порасты во просек од 11,1% до 12,5%.

Парични средства и пари во странски банки - Стратегијата на одржување на оптимална ликвидност и општо, финансиска стабилност на Банката останува да биде еден од клучните приоритети во среднорочниот план на Банката, како и исполнувањето на сите ликвидносни индикатори, преку користење на принципите на најниски трошоци и максимизација на профитабилноста. Учеството на ликвидните средства (готовинските средства и хартиите од вредност) Банката ќе настојува да го намалува (од 29,2% во 2017 до 19,9% во 2021 година). Преку одржувањето на адекватен ликвидносен бафер, како и со подобрување на предвидувањата и симулациите на паричните текови, ќе се зголеми ефикасноста при менаџирањето со ликвидноста со што ќе спречат непредвидени краткорочни ликвидносни притисоци.

Кредити на клиенти - планираниот вкупен пораст на кредитното портфолио за наредниот период се движи од 11,0% во 2017 година, 14,6% во 2018, 15,1% во 2019, 15,0% во 2020 и 14,8% во 2021 година. Согласно стратегиите на продажните сектори предвиден е пораст на кредитите во домашна валута, креирање на производи во согласност со пазарните барања, зголемени cross sale активности помеѓу секторите за управување со правни и физички лица, како и оптимизација и подобрување на ефикасноста на процедурите и услугите со цел симплифицирање на процесите. Стапките на раст на кредитирањето кај физичките лица се планира да се движат од 20,1% во 2017 и да се движат до 15,9% до 2021 година, додека порастот во сегментот на кредитирање на финансиски и нефинансиски правни лица (вклучително и јавниот сектор) се очекува да достигне 3,7% во 2017 година, и да продолжи со раст над 13% до 2021 година.

Хартии од вредност – со среднорочната стратегија на Банката предвидено е намалување на износот на вложувања во домашни хартии од вредност од 30 милиони евра на околу 20 милиони евра. При што на сметка на намалувањето на износот

на домашните краткорочни и долгорочни должнички хартии од вредност (благајнички записи, државни записи и државни обврзници би се зголемувал износот на долгорочни странски хартии од вредност (EU eligible bonds). Со ова ќе се овозможи исполнување на групациските и интерно дефинираните лимити.

Депозити од клиенти - депозитите од клиенти се очекува да растат за целиот период, односно се планира да достигнат стапка на раст до 14,5% до 2021 година, при што учеството на истите во вкупните извори на Банката би достигнало 7,2%. Сето ова би резултирало со пораст на индикаторот кредити/депозити (Loans/Deposits Ratio) од 93,5% во 2017 до 98,6% во 2021 година. Во фокусот на планираниот раст на депозитната база на Банката остануваат девизните и депозитите по видување. Среднорочната стратешка цел на Банката предвидува структурна измена на депозитната база во корист на депозитите од физички лица.

Кредитни линии и обврски по кредити – реализирањето на планираниот раст на кредитната активност на Банката во следниот петгодишен период освен од зголемувањето на депозитниот потенцијал, ќе биде финансирано и со обезбедување на долгорочни кредитни линии од домашни и странски финансиски институции. Клучни извори на финансирање во наредниот петгодишен период остануваат да бидат наменските средства на ЕИБ фондот администриран преку Македонската Банка за Поддршка на развојот, како и дополнителни средства (во зависност од потребите), обезбедени преку матичната банка.

Капитал и резерви - одржување на релативно висока стапка на Адекватност на капиталот (од 21,2% во 2017 година до 16,1% во 2021 година), со дополнително зголемување на основниот капитал преку реинвестирањето на планираните добивки за периодот, пролонгација на постоечкиот субординиран долг од 10,0 милиони евра во првата половина од 2017 година, како и повлекување на нов субординиран долг во износ од 6,0 милиони евра во 2020 година.

План на приходи и расходи

Каматни приходи и расходи – проектираниот раст на нето каматниот приход (од 2,2% во 2017 до 13,4% во 2021 година) за среднорочниот планиран период се должи пред се на планираниот пораст на кредитното портфолио, структурна измена на активата на Банката пред се преку зголемувањето на учеството на каматните приходи од кредитирањето на сметка на приходите од вложување во хартии од вредност, сукцесивното намалување на вложувањата во државни записи до ниво од ЕУР 10,0 милиони, со истовремено задржување на нивото на балајничките записи на ниво од околу ЕУР 11,0 милиони, во услови на задржување на релативно стабилно ниво на активните каматни стапки со благ пораст во последните две години од планскиот период.

Табела 4. Проекции на нето каматен распон и маргина на Банката за период 2017 – 2021 година

	Б2017	Б2018	Б2019	Б2020	Б2021
Просечна цена на каматоносна актива	4,5	4,5	4,6	4,6	4,7
Просечна цена на каматоносна пасива	1,0	1,0	1,1	1,1	1,2
НЕТО КАМАТЕН РАСПОН	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5
НЕТО КАМАТНА МАРГИНА	3,6	3,6	3,6	3,6	3,6

Нето-каматниот распон (разлика помеѓу каматоноснаата актива и каматоносна пасива) е проектирано да го задржи стабилното ниво од околу 3,5% за целиот плански период. И нето каматната маргина (пресметана како однос помеѓу нето каматниот приход и просечната каматоносна актива) се предвидува да го задржи нивото од 3,6% за целиот плански период.

Приходи и расходи од провизии – се планира постојан пораст на нето приходите од провизии како дел од стратешката определба за пораст на учеството на некаматоносните во каматните приходи до нивото од 30,0% до крајот на планскиот период. Порастите се очекува да се движат меѓу 7,8% во 2017 година и 14,5% во 2021 година. Проектираниот пораст на нето приходите од провизии го следи трендот на планираниот пораст на кредитното портфолио и очекуваното зголемување на ефектите од платниот промет. Буџетираниот износ на нето приходите од провизии ќе биде постигнат преку порастот на клиентската база и воспоставената практика за пронаоѓање на “стратешки проекти”, зголемување на ефектите од продажба на полиси за осигурување и кредитни производи обезбедени со полиси за животна осигурување и подобрување на ефектот од картичното работење преку намалени тарифи со промена на процесор и промотивни кампањи кои ќе ја зголемат продажбата на картички и приходите од истите. Очекувањата се трошковната страна да остане стабилна, со мали стапки на раст.

Резервации – се задржуваат очекувањата дека во претстојниот буџетски период новото портфолио генерирано согласно построгите групациски критериуми на одобрување ќе овозможи поголема

контрола на волуменот на нефункционални пласмани, дополнително намалување на учество на истите во вкупното портфолио до 8,1% во 2021 година, со истовремено одржување на висока покриеност на нефункционалните пласмани со резервации (над 97% за целиот плански период). Стапките на дефолтирање се очекува да се намалат како резултат на подобрен квалитет на портфолиото и да останат стабилни за целиот период од 2017-2021 година. Планирано е дополнително алоцирање на резервации во износ од 130,0 милиони МКД во 2017 година до 271,0 милиони МКД во 2021 година.

Трошоци за вработени – Банката ќе ја задржи конзервативната стратегија за зголемување на бројот на вработени. Бројот на вработени планирано е да се зголеми за +4 во 2017 година и во следите четири години да се зголемува за дополнителни +6 нови вработени, со што до крајот на планскиот период ќе се достигне бројката од 350 вработени. Притоа, ангажирањето на новите вработени воглавно е планирано за продажните сектори во корелација со планираното проширување на мрежата на експозитури. Растот на оваа трошкова ставка се планира да се движи од +1,4% во 2017 година до +6,9% во 2021 година.

Административни трошоци и амортизација - планирано е одржување на стабилно ниво на редовните трошоци во првата буџетска година и мал контролиран раст во следниот плански период кој пред се е резултат на постигнување на одредени неопходни технолошки стандарди, ширење на каналите на дистрибуција и обезбедување на неопходното ниво на маркетинг поддршка за целите на продажбата. Стапките на севкупен раст на оваа позиција кои се движат од 5,9% во 2017 година до 14,0% во 2021 година, во најголем дел се должат на трошоците поврзани со имплементацијата на групациски проекти и трошоците за имплементација и одржување на нов ИТ систем. И покрај влијанието на претходно споменатите групациски проекти, показателот трошоци/приходи (Cost/Income Ratio) се планира да се движи во распонот од 69,7% до 70,0% за целиот временски период.

Износот на амортизација е буџетиран во согласност со инвестициониот план каде што главен двигател се инвестициите во основниот банкарски систем, модернизацијата на алтернативните дистрибуциони канали и отварањето на нови експозитури (+1 годишно во периодот 2018 - 2021 година). Значителното зголемување на износот на амортизација во периодот 2020 – 2021 е резултат на инвестицијата во нов банкарски информационен систем.

Останати расходи од дејноста - Планираниот негативен ефект во 2016 година се очекува да продолжи и во наредните години со негово сукцесивно намалување. Причина за овој негативен ефект се планираните износи за исправка на вредност на преземени средства, со што за наредните години се очекува да се воспостави редовен процес на рана наплата на нефункционалните побарувања преку преземање имот во случаи на однапред познат купувач за него.

Профит – со среднорочниот деловен план на Банката се предвидува континуирано зголемување на оперативниот финансиски резултат за целиот плански период. Износот на оперативната добивка се планира да се зголеми од 249,7 милиони МКД во 2017 до 360,3 милиони МКД во 2021 година. Добивката по оданочување под влијание на трошоците кои произлегуваат од групациските проекти а пред се од замената на банкарскиот информационен систем, се планира да се движи од 90,0 милиони МКД во првата буџетска година до 63,4 милиони МКД во 2021 година. Стапка на поврат на капиталот (ROE) ќе се движи во интервал од 2,4% до 3,9%.

Прилог 1: Биланс на состојба - План 2017

(во 000 МКД)	31.12.2016	промена Б2017-2016		Буџет 31.12.2017
		во 000 МКД	во %	
Пари и парични средства кај Централна банка	3,429,197	-1,295,056	-37.8%	2,134,140
Пласмани во останати кредитни институции	1,326,290	-794,043	-59.9%	532,248
Кредити на клиенти	12,086,059	1,325,379	11.0%	13,411,438
Јавен сектор	255,986	-7,510	-2.9%	248,476
Правни лица	6,525,615	265,385	4.1%	6,791,000
Физички лица	5,304,457	1,067,504	20.1%	6,371,961
Резервации за кредитно портфолио	-1,083,459	-167,750	-15.5%	-1,251,209
Деривативи	0	0	-	0
Хартии од вредност	2,632,831	102,546	3.9%	2,735,377
Нематеријални средства	36,630	41,504	113.3%	78,134
Имот и опрема	312,578	24,582	7.9%	337,160
Останати средства	112,861	9,550	8.5%	122,411
ВКУПНИ СРЕДСТВА	18,852,987	-753,288	-4.0%	18,099,698
Депозити од банки	2,855,150	-1,008,566	-35.3%	1,846,584
Депозити од клиенти	12,654,426	355,157	2.8%	13,009,583
Штедни влогови на население	3,979,435	302,552	7.6%	4,281,986
Други депозити	8,674,991	52,606	0.6%	8,727,597
Деривативи	0	0	-	0
Останати резервации	110,887	-20,153	-18.2%	90,734
Обврски за данок	0	13,753	-	13,753
Останати обврски	150,748	8,478	5.6%	159,225
Субординирани обврски	619,526	1,992	0.3%	621,518
Капитал	2,462,250	-103,950	-4.2%	2,358,300
ВКУПНИ ОБВРСКИ	18,852,987	-753,288	-4.0%	18,099,698

Прилог 2: Биланс на успех - План 2017

(во 000 МКД)	31.12.2016	промена		Буџет 31.12.2017
		Б2017 - 2016		
		во 000 МКД	во %	
Нето приходи од камати	619,505	13,357	2.16	632,862
Нето приходи од провизии	118,205	9,183	7.77	127,388
Курсни разлики	53,129	-679	-1.28	52,450
Приходи од сопственички инструменти	6,341	3,862	60.91	10,202
Приходи од средства издадени под закуп	1,331	-2	-0.18	1,328
Резервации за портфолиото	-40,639	-89,841	-221.07	-130,480
Трошоци за вработени	-275,206	-3,844	-1.40	-279,050
Останати административни трошоци	-217,179	-12,914	-5.95	-230,093
Амортизација	-50,198	-15,173	-30.23	-65,371
Исправка на вредност на сопственички инструменти	14,601	-15,601	-106.85	-1,000
Останат оперативен резултат	10,147	-24,601	-242.45	-14,454
Добивка пред оданочување	240,035	-136,253	-56.76	103,782
Данок на добивка	-26,821	13,068	-48.72	-13,753
Добивка за годината	213,214	-123,185	-57.78	90,029
Оперативни приходи 1)	798,510	25,721	3.22	824,230
Оперативни расходи 2)	-542,583	-31,931	5.88	-574,514
Оперативна добивка	255,927	-6,210	-2.43	249,716

1) Нето приходи од камати, нето приходи од провизии, курсни разлики

2) Трошоци за вработени, други административни трошоци, амортизација

Прилог 3: Биланс на состојба - Среднорочен План

(во 000 МКД)	31.12.2016	промена Б2017-2016		Буџет 31.12.2017	промена Б2018-2017		Буџет 31.12.2018	промена Б2019-2018		Буџет 31.12.2019	промена Б2020-2019		Буџет 31.12.2020	промена Б2021-2020		Буџет 31.12.2021
		во 000 МКД	во %		во 000 МКД	во %		во 000 МКД	во %		во 000 МКД	во %		во 000 МКД	во %	
Пари и парични средства кај Централна банка	3,429,197	-1,295,056	-37.8%	2,134,140	50,613	2.4%	2,184,753	48,114	2.2%	2,232,867	52,429	2.3%	2,285,296	89,661	3.9%	2,374,957
Пласмани во останати кредитни институции	1,326,290	-794,043	-59.9%	532,248	-39,000	-7.3%	493,248	-25,000	-5.1%	468,248	67,500	14.4%	535,748	-30,000	-5.6%	505,748
Кредити на клиенти	12,086,059	1,325,379	11.0%	13,411,438	1,958,643	14.6%	15,370,080	2,319,794	15.1%	17,689,874	2,645,297	15.0%	20,335,171	3,012,644	14.8%	23,347,815
Јавен сектор	255,986	-7,510	-2.9%	248,476	14,909	6.0%	263,385	14,486	5.5%	277,871	14,727	5.3%	292,598	14,630	5.0%	307,228
Правни лица	6,525,615	265,385	4.1%	6,791,000	730,696	10.8%	7,521,697	920,795	12.2%	8,442,492	1,111,249	13.2%	9,553,741	1,330,197	13.9%	10,883,938
Физички лица	5,304,457	1,067,504	20.1%	6,371,961	1,213,038	19.0%	7,584,999	1,384,513	18.3%	8,969,512	1,519,321	16.9%	10,488,833	1,667,817	15.9%	12,156,650
Резервации за кредитно портфолио	-1,083,459	-167,750	-15.5%	-1,251,209	-100,544	-8.0%	-1,351,753	-122,336	-9.1%	-1,474,089	-148,403	-10.1%	-1,622,492	-186,078	-11.5%	-1,808,570
Деривативи	0	0	-	0	0	-	0	0	-	0	0	-	0	0	-	0
Хартии од вредност	2,632,831	102,546	3.9%	2,735,377	-172,500	-6.3%	2,562,877	-21,500	-0.8%	2,541,377	123,000	4.8%	2,664,377	184,500	6.9%	2,848,877
Нематеријални средства	36,630	41,504	113.3%	78,134	1,617	2.1%	79,751	-23,101	-29.0%	56,650	549,655	970.3%	606,305	-97,741	-16.1%	508,564
Имот и опрема	312,578	24,582	7.9%	337,160	4,054	1.2%	341,214	13,425	3.9%	354,638	3,467	1.0%	358,106	7,285	2.0%	365,391
Останати средства	112,861	9,550	8.5%	122,411	306,339	250.3%	428,750	317,899	74.1%	746,649	-602,667	-80.7%	143,982	9,919	6.9%	153,901
ВКУПНИ СРЕДСТВА	18,852,987	-753,288	-4.0%	18,099,698	2,009,221	11.1%	20,108,920	2,507,294	12.5%	22,616,214	2,690,278	11.9%	25,306,492	2,990,191	11.8%	28,296,683
Депозити од банки	2,855,150	-1,008,566	-35.3%	1,846,584	247,993	13.4%	2,094,578	351,134	16.8%	2,445,712	-145,364	-5.9%	2,300,348	137,491	6.0%	2,437,838
Депозити од клиенти	12,654,426	355,157	2.8%	13,009,583	1,653,920	12.7%	14,663,503	2,039,680	13.9%	16,703,183	2,385,147	14.3%	19,088,330	2,762,183	14.5%	21,850,513
Штедни влогови на население	3,979,435	302,552	7.6%	4,281,986	670,542	15.7%	4,952,528	907,976	18.3%	5,860,504	1,098,016	18.7%	6,958,520	1,328,241	19.1%	8,286,761
Други депозити	8,674,991	52,606	0.6%	8,727,597	983,378	11.3%	9,710,975	1,131,704	11.7%	10,842,679	1,287,131	11.9%	12,129,810	1,433,942	11.8%	13,563,752
Деривативи	0	0	-	0	0	-	0	0	-	0	0	-	0	0	-	0
Останати резервации	110,887	-20,153	-18.2%	90,734	5,988	6.6%	96,722	7,310	7.6%	104,032	7,944	7.6%	111,976	10,348	9.2%	122,324
Обврски за данок	0	13,753	-	13,753	365	2.7%	14,118	781	5.5%	14,899	-3,262	-21.9%	11,637	-233	-2.0%	11,404
Останати обврски	150,748	8,478	5.6%	159,225	9,126	5.7%	168,351	10,349	6.1%	178,700	9,817	5.5%	188,517	16,955	9.0%	205,472
Субординирани обврски	619,526	1,992	0.3%	621,518	0	0.0%	621,518	0	0.0%	621,518	369,000	59.4%	990,518	0	0.0%	990,518
Капитал	2,462,250	-103,950	-4.2%	2,358,300	91,830	3.9%	2,450,130	98,041	4.0%	2,548,170	66,996	2.6%	2,615,166	63,448	2.4%	2,678,614
ВКУПНИ ОБВРСКИ	18,852,987	-753,288	-4.0%	18,099,698	2,009,221	11.1%	20,108,920	2,507,294	12.5%	22,616,214	2,690,278	11.9%	25,306,492	2,990,191	11.8%	28,296,683

Прилог 4: Биланс на успех – Среднорочен План

(во 000 МКД)	31.12.2016	промена		Буџет 31.12.2017	промена		Буџет 31.12.2018	промена		Буџет 31.12.2019	промена		Буџет 31.12.2020	промена		Буџет 31.12.2021
		Б2017 - 2016			Б2018 - 2017			Б2019 - 2018			Б2020 - 2019			Б2021 - 2020		
		во 000 МКД	во %		во 000 МКД	во %		во 000 МКД	во %		во 000 МКД	во %		во 000 МКД	во %	
Нето приходи од камати	619,505	13,357	2.16	632,862	40,936	6.47	673,798	59,129	8.78	732,927	75,662	10.32	808,589	108,179	13.38	916,768
Нето приходи од провизии	118,205	9,183	7.77	127,388	14,481	11.37	141,869	17,724	12.49	159,593	21,460	13.45	181,053	26,293	14.52	207,346
Курсни разлики	53,129	-679	-1.28	52,450	3,550	6.77	56,000	3,700	6.61	59,700	1,800	3.02	61,500	1,500	2.44	63,000
Приходи од сопственички инструменти	6,341	3,862	60.91	10,202	1,845	18.08	12,047	366	3.04	12,413	591	4.76	13,004	573	4.41	13,577
Приходи од средства издадени под закуп	1,331	-2	-0.18	1,328	0	0.00	1,328	0	0.00	1,328	0	0.00	1,328	0	0.00	1,328
Резервации за портфолиото	-40,639	-89,841	-221.07	-130,480	-30,226	-23.17	-160,706	-33,492	-20.84	-194,198	-33,202	-17.10	-227,400	-43,635	-19.19	-271,035
Трошоци за вработени	-275,206	-3,844	-1.40	-279,050	-12,450	-4.46	-291,500	-16,250	-5.57	-307,750	-19,750	-6.42	-327,500	-22,450	-6.85	-349,950
Останати административни трошоци	-217,179	-12,914	-5.95	-230,093	-12,965	-5.63	-243,058	-14,900	-6.13	-257,958	-39,547	-15.33	-297,506	-41,517	-13.96	-339,023
Амортизација	-50,198	-15,173	-30.23	-65,371	-7,819	-11.96	-73,190	-7,923	-10.83	-81,113	-40,171	-49.52	-121,284	-31,458	-25.94	-152,742
Исправка на вредност на сопственички инструменти	14,601	-15,601	-106.85	-1,000	0	0.00	-1,000	0	0.00	-1,000	0	0.00	-1,000	0	0.00	-1,000
Останат оперативен резултат	10,147	-24,601	-242.45	-14,454	4,814	33.31	-9,640	-1,362	-14.13	-11,002	-1,150	-10.45	-12,152	-1,265	-10.41	-13,418
Добивка пред оданочување	240,035	-136,253	-56.76	103,782	2,165	27.09	105,948	6,992	36.88	112,940	-34,307	35.61	78,633	-3,781	24.44	74,852
Данок на добивка	-26,821	13,068	-48.72	-13,753	-365	-20.93	-14,118	-781	-29.41	-14,899	3,262	-30.20	-11,637	233	-22.59	-11,404
Добивка за годината	213,214	-123,185	-57.78	90,029	1,800	28.08	91,830	6,211	38.01	98,041	-31,045	36.38	66,996	-3,548	24.69	63,448
Оперативни приходи 1)	798,510	25,721	3.22	824,230	60,812	13.75	885,042	80,919	14.29	965,962	99,514	15.19	1,065,475	136,544	13.80	1,202,019
Оперативни расходи 2)	-542,583	-31,931	5.88	-574,514	-33,235	-10.95	-607,749	-39,073	-9.45	-646,822	-99,468	-9.37	-746,290	-95,425	-9.36	-841,715
Оперативна добивка	255,927	-6,210	-2.43	249,716	27,577	19.37	277,294	41,846	23.32	319,140	45	24.83	319,185	41,119	20.24	360,305

1) Нето приходи од камати, нето приходи од провизии, курсни разлики

2) Трошоци за вработени, други административни трошоци, амортизација

ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ НА ШПАРКАСЕ БАНКА МАКЕДОНИЈА АД СКОПЈЕ ЗА 2016 ГОДИНА

Извештај на независните ревизори

До сопствениците и раководството на Шпаркасе Банка Македонија АД Скопје

Извештај за консолидираните финансиски извештаи

Извршивме ревизија на приложените консолидирани финансиски извештаи (страна 3 – 139) на ШПАРКАСЕ БАНКА МАКЕДОНИЈА АД Скопје (во понатамошниот текст „Банката“) и подружницата (во понатамошниот текст „Групата“), кои се состојат од консолидиран извештај за финансиската состојба на ден 31 декември 2016 година и консолидиран извештај за сеопфатна добивка, консолидиран извештај за промените во главнината и консолидиран извештај за паричните текови за годината што тогаш завршува и преглед на значајни сметководствени политики и останати објаснувачки белешки.

Одговорност на раководството за консолидираните финансиски извештаи

Раководството е одговорно за подготвувањето и објективното презентирање на овие консолидирани финансиски извештаи во согласност со Законот за трговски друштва и регулативата на Народна Банка на Република Македонија, како и за интерната контрола за која раководството смета дека е неопходна за подготвување на единечните финансиски извештаи кои не содржат материјално погрешно прикажување, без разлика дали тоа е резултат на измама или грешка.

Одговорност на ревизорот

Наша одговорност е да изразиме мислење за овие консолидирани финансиски извештаи врз основа на нашата ревизија. Ние ја извршивме нашата ревизија во согласност со Законот за ревизија и стандардите за ревизија кои се во примена во Република Македонија. Овие стандарди бараат да ги почитуваме етичките барања и да ја планираме и извршиме ревизијата на начин кој ќе ни овозможи да добиеме разумно уверување дека финансиските извештаи не содржат материјално погрешно прикажување.

Ревизијата вклучува спроведување на постапки за собирање на ревизорски докази за износите и обелоденувањата во консолидираните финансиски извештаи. Избраните постапки зависат од расудувањето на ревизорот, вклучувајќи ја и проценката на ризиците од значајно погрешно прикажување на консолидираните финансиски извештаи, настанато како резултат на измама или грешка. При проценувањето на овие ризици ревизорот ја разгледува интерната контрола релевантна за подготвување и објективно презентирање на консолидираните финансиски извештаи на Групата со цел дизајнирање на ревизорски постапки кои се соодветни на околностите, но не и со цел изразување на мислење за ефективност на интерната контрола на Групата. Ревизијата исто така вклучува и оценка за соодветноста на користените сметководствени политики и на разумноста на сметководствените проценки направени од страна на раководството, како и оценка на севкупното презентирање на единечните финансиски извештаи.

Веруваме дека ревизорските докази кои ги имаме собрано се доволни и соодветни за да обезбедат основа за нашето ревизорско мислење.

Мислење

Според наше мислење, консолидираните финансиски извештаи ја прикажуваат реално и објективно, во сите материјални аспекти, финансиската состојба на ШПАРКАСЕ БАНКА МАКЕДОНИЈА АД Скопје и подружницата на ден 31 декември 2016 година, како и резултатите од работењето и паричните текови за годината што тогаш завршува, во согласност со сметководствената регулатива која се применува во Република Македонија и регулативата на Народна Банка на Република Македонија.

Извештај за други правни и регулаторни барања

Раководството на Групата е одговорно за подготвување на консолидираниот годишен извештај (прилог 1 кон консолидираните финансиски извештаи) и на консолидираната годишна сметка (прилог 2 кон консолидираните финансиски извештаи), во согласност со Законот за трговски друштва, и истите беа прифатени и одобрени од раководството и кои Групата е во обврска да ги поднесе до Централниот регистар на Република Македонија. Наша одговорност е да издадеме мислење во врска со конзистентноста на консолидираниот годишен извештај со консолидираната годишна сметка и консолидираните финансиски извештаи на Групата. Ние ги спроведовме нашите постапки во согласност со Законот за ревизија на Република Македонија и Меѓународниот стандард за ревизија 720 – Одговорности на ревизорот во врска со други информации во документи кои содржат ревидирани финансиски извештаи. Според наше мислење, историските финансиски информации обелоденети во консолидираниот годишен извештај се конзистентни со консолидираната годишна сметка и со приложените ревидирани консолидирани финансиски извештаи на Групата за годината што завршува на 31 декември 2016 година.

Лидија Нануш
Овластен ревизор
Директор

Александар Аризанов
Овластен ревизор

Скопје, 28 април 2017 година

Биланс на успех

Биланс на успех за периодот од 1 јануари 2016 година до 31 декември 2016 година			
	Белешка	во илјади денари	
		тековна година 2016	претходна година 2015
Приходи од камата		726,689	723,322
Расходи за камата		(134,328)	(141,902)
Нето-приходи/(расходи) од камата	6	592,361	581,420
Приходи од провизии и надомести		259,758	227,415
Расходи за провизии и надомести		(111,309)	(90,235)
Нето-приходи/(расходи) од провизии и надомести	7	148,449	137,180
Нето-приходи од тргување	8	-	-
Нето-приходи од други финансиски инструменти евидентирани по објективна вредност	9	-	-
Нето-приходи/(расходи) од курсни разлики	10	53,129	47,461
Останати приходи од дејноста	11	177,674	39,101
Удел во добивката на придружените друштва	24	-	-
Исправка на вредноста на финансиските средства, на нето-основа	12	(147,907)	(186,633)
Загуба поради оштетување на нефинансиските средства, на нето-основа	13	(2,090)	(1,020)
Трошоци за вработените	14	(280,438)	(266,971)
Амортизација	15	(45,845)	(40,407)
Останати расходи од дејноста	16	(255,298)	(234,067)
Удел во загубата на придружените друштва	24	-	-
Добивка пред оданочување		240,035	76,064
Данок на добивка	17	(26,821)	(10,438)
Добивка за финансиската година од непрекинато работење		213,214	65,626
Добивка/(Загуба) од група на средства и обврски кои се чуваат за продажба		-	-
Добивка/(загуба) за финансиската година		213,214	65,626
Добивка/(загуба) за финансиската година, која припаѓа на:			
акционерите на банката		-	-
неконтролираното учество		-	-
		-	-
Заработка по акција	41		
основна заработка по акција (во денари)		342	105
разводната заработка по акција (во денари)		342	105

Извештај за сеопфатна добивка

Извештај за сеопфатна добивка за периодот од 1 јануари 2016 година до 31 декември 2016 година			
	Белешка	во илјади денари	
		тековна година 2016	претходна година 2015
Добивка за финансиската година		213,214	65,626
Останати добивки/(загуби) во периодот кои не се прикажуваат во единечниот Биланс на успех (пред оданочување)	-	-	-
Ревалоризациска резерва за средства расположливи за продажба	-	-	-
- нереализирани нето-промени во објективната вредност на средствата расположливи за продажба		-	-
- реализирани нето-добивки/(загуби) од средствата расположливи за продажба, рекласификувани во единечниот Биланс на успех		-	-
Ревалоризациска резерва за преземените средства врз основа на ненаплатени побарувања	-	-	-
- ревалоризациска резерва на датумот на преземање на средството		-	-
- намалување на ревалоризациската резерва, рекласификувано во единечниот Биланс на успех		-	-
Резерва за инструменти за заштита од ризикот од паричните текови		-	-
- нереализирани нето-промени во објективната вредност на инструментите за заштита од ризикот од паричните текови		-	-
- реализирани нето-добивки/(загуби) од инструментите за заштита од ризикот на паричните текови, рекласификувани во единечниот Биланс на успех		-	-
Резерва за инструменти за заштита од ризикот од нето-вложување во странско работење		-	-
Резерва од курсни разлики од вложување во странско работење	-	-	-
Удел во останатите добивки/(загуби) од придружените друштва кои не се прикажуваат во единечниот Биланс на успех	24	-	-
Останати добивки/(загуби) кои не се прикажуваат во единечниот Биланс на успех	-	-	-
Данок на добивка од останати добивки/(загуби) кои не се прикажуваат во единечниот Биланс на успех	17	-	-
Вкупно останати добивки/(загуби) во периодот кои не се прикажуваат во единечниот Биланс на успех		-	-
Сеопфатна добивка за финансиската година		213,214	65,626
Сеопфатна добивка/(загуба) за финансиската година, која припаѓа на:			
акционерите на банката		-	-
неконтролираното учество		-	-

Белешките кон финансиските извештаи претставуваат интегрален дел на овие финансиски извештаи

Биланс на состојба

Биланс на состојба на ден 31 декември 2016			
	Белешка	во илјади денари	
		тековна година 2016	претходна година 2015
СРЕДСТВА			
Парични средства и парични еквиваленти	18	5,372,028	4,828,225
Средства за тргување	19	-	-
Финансиски средства по објективна вредност преку билансот на успех определени како такви при почетното признавање	20	-	-
Дериватни средства чувани за управување со ризик	21	-	-
Кредити на и побарувања од банки	22.1	147,573	-
Кредити на и побарувања од други комитенти	22.2	10,998,975	9,507,751
Вложувања во хартии од вредност	23	1,868,705	2,695,714
Вложувања во придружени друштва	24	-	-
Побарувања за данок на добивка (тековен)	30.1	-	-
Останати побарувања	25	87,008	76,122
Заложени средства	26	-	-
Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања	27	27,532	10,449
Нематеријални средства	28	39,290	29,593
Недвижности и опрема	29	308,997	330,466
Одложени даночни средства	30.2	-	-
Нетековни средства кои се чуваат за продажба и група за отуѓување	31	-	-
Вкупно средства		18,850,108	17,478,320
ОБВРСКИ			
Обврски за тргување	32	-	-
Финансиски обврски по објективна вредност преку билансот на успех определени како такви при почетното признавање	33	-	-
Дериватни обврски чувани за управување со ризик	21	-	-
Депозити на банки	34.1	941,659	343,596
Депозити на други комитенти	34.2	12,654,545	11,966,749
Издадени должнички хартии од вредност	35	-	-
Обврски по кредити	36	1,913,372	1,615,373
Субординирани обврски	37	619,526	1,021,080
Посебна резерва и резервирања	38	119,774	87,940
Обврски за данок на добивка (тековен)	30.1	17,205	5,229
Одложени даночни обврски	30.2	-	-
Останати обврски	39	115,028	151,430
Обврски директно поврзани со група на средства за отуѓување	31	-	-
Вкупно обврски		16,381,109	15,191,397
КАПИТАЛ И РЕЗЕРВИ			
Запишан капитал	40	1,662,775	1,662,775
Премии од акции		558,522	861,619
Сопствени акции		-	-
Други сопственички инструменти		-	-
Ревалоризациски резерви		-	-
Останати резерви		6,000	-
Задржана добивка/(Акумулирана загуба)		241,702	(237,471)
Вкупно капитал и резерви кои припаѓаат на акционерите на банката		2,468,999	2,286,923
Неконтролирано учество		-	-
Вкупно капитал и резерви		2,468,999	2,286,923
Вкупно обврски и капитал и резерви		18,850,108	17,478,320
Потенцијални обврски	42	3,443,531	2,958,477
Потенцијални средства	42	-	-

Белешките кон финансиските извештаи претставуваат интегрален дел на овие финансиски извештаи

Извештај за промените во капиталот и резервите

Извештај за промените во капиталот и резервите за периодот од 1 јануари 2016 година до 31 декември 2016 година																		
во илјади денари	Капитал				Ревалоризациски резерви					Останати резерви			Задржана добивка		(Акумулирани загуби)	Вкупно капитал и резерви, кој припаѓа на акционерите на банката	Неконтролирано учество *	Вкупно капитал и резерви
	Запишан капитал	Премии од акции	(Сопствени акции)	Други сопственички инструменти	Ревалоризациска резерва за средства расположливи за продажба	Ревалоризациска резерва за средства преземени за ненаплатени побарувања	Резерва за заштита од ризикот	Резерва од курсни разлики од вложување во странско работење	Останати ревалоризациски резерви	Законска резерва	Капитална компонента на хибридни финансиски инструменти	Останати резерви	Расположлива за распредела на акционерите	Ограничена за распредела на акционерите				
На 1 јануари 2015 (претходна година)	1,662,775	861,619	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	73,813	-	(376,910)	2,221,297	-	2,221,297
Корекции на почетната состојба	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
На 1 јануари 2015 година (претходна година), коригирано	1,662,775	861,619	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	73,813	-	(376,910)	2,221,297	-	2,221,297
Сеопфатна добивка/(загуба) за финансиската година																		
Добивка/(загуба) за финансиската година	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	65,626	-	-	65,626	-	65,626
Останати добивки/(загуби) кои не се прикажуваат во единичниот Биланс на успех	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Промени во објективната вредност на средствата расположливи за продажба	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Промени во објективната вредност на заштита од ризикот на парични текови	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Промени во објективната вредност на заштита од ризикот не нето-вложување во странско работење	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Курсни разлики од вложување во странско работење	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Одложени даночни средства/(обврски) признаени во капиталот	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Останати добивки/(загуби) кои не се прикажуваат во единичниот Биланс на успех	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Вкупно нерелизирани добивки/(загуби) признаени во капиталот и резервите	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Вкупно сеопфатна добивка/(загуба) за финансиската година	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	65,626	-	-	65,626	-	65,626
Трансакции со акционерите, признаени во капиталот и резервите			-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Издадени акции во текот на периодот	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Издвојување за законска резерва	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Издвојување за останати резерви	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Дивиденди	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Откуп на сопствени акции	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Продадени сопствени акции	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Други промени во капиталот и резервите- останато	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Трансакции со акционерите, признаени во капиталот и резервите	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
На 31 декември 2015 (претходна година) / 1 јануари 2016 (тековна година)	1,662,775	861,619	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	139,439	-	(376,910)	2,286,923	-	2,286,923
Сеопфатна добивка/(загуба) за финансиската година			-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Добивка/(загуба) за финансиската година	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	213,214	-	-	213,214	-	213,214
Останати добивки/(загуби) кои не се прикажуваат во единичниот Биланс на успех	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Промени во објективната вредност на средствата расположливи за продажба	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Промени во објективната вредност на заштита од ризикот на парични текови	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Промени во објективната вредност на заштита од ризикот не нето-вложување во странско работење	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Курсни разлики од вложување во странско работење	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Одложени даночни средства/(обврски) признаени во капиталот	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Останати добивки/(загуби) кои не се прикажуваат во единичниот Биланс на успех	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Вкупно нерелизирани добивки/(загуби) признаени во капиталот и резервите	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Вкупно сеопфатна добивка/(загуба) за финансиската година	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	213,214	-	-	213,214	-	213,214
Трансакции со акционерите, признаени во капиталот и резервите			-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Издадени акции во текот на периодот	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Издвојување за законска резерва	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(6,000)	-	-	-	-	-
Издвојување за останати резерви	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Дивиденди	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(31,138)	-	-	(31,138)	-	(31,138)
Откуп на сопствени акции	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Продадени сопствени акции	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Други промени во капиталот и резервите- останато	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Покривање на загуба од минати години	-	(303,097)											(73,813)		376,910	-		-
Трансакции со акционерите, признаени во капиталот и резервите	-	(303,097)											(110,951)		376,910	(31,138)		(31,138)
На 31 декември 2016 (тековна година)	1,662,775	558,522											241,702		-	2,468,999		2,468,999

Извештај за паричниот тек

Извештај за паричниот тек за периодот од 1 јануари 2016 година до 31 декември 2016 година			
	Белешка	во илјади денари	
		тековна година 2016	претходна година 2015
Паричен тек од основната дејност			
Добивка пред оданочувањето		240,035	76,064
Корегирана за:			
Неконтролирано учество, вклучено во консолидираниот Биланс на успех			
Амортизација на:			
нематеријални средства		8,473	4,065
недвижности и опрема		37,372	36,342
Капитална добивка од:			
продажба на нематеријални средства		-	-
продажба на недвижности и опрема		(4,221)	(91)
продажба на преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања		(145,455)	(30,467)
Капитална загуба од:			
продажба на нематеријални средства		-	-
продажба на недвижности и опрема		-	-
продажба на преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања		-	-
Приходи од камата		(726,689)	(723,322)
Расходи за камата		134,328	141,902
Нето-приходи од тргување		-	-
Исправка на вредноста на финансиските средства, на нето-основа:			
дополнителна исправка на вредноста		616,080	687,576
ослободена исправка на вредноста		(468,173)	(500,943)
Загуба поради оштетување на нефинансиските средства, на нето-основа:			
дополнителни загуби поради оштетување		2,090	1,020
ослободени загуби поради оштетување		-	-
Посебна резерва:			
дополнителни резервирања		58,784	30,694
ослободени резервирања		(26,950)	(18,551)
Приходи од дивиденди		(6,341)	(4,093)
Удел во добивката/(загубата) на придружените друштва		-	-
Останати корекции		(3,720)	(983)
Наплатени камати		720,735	710,816
Платени камати		(130,151)	(124,371)
Добивка од дејноста пред промените на деловната актива:		306,197	285,658
(Зголемување)/намалување на деловната актива:			
Средства за тргување		-	-
Дериватни средства чувани за управување со ризик		-	-
Кредити на и побарувања од банки		(147,573)	-
Кредити на и побарувања од други комитенти		(1,459,048)	(1,167,411)
Заложени средства		-	-
Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања		(20,760)	(7,729)
Задолжителна резерва во странска валута		(106,233)	(34,885)
Задолжителен депозит кај НБРМ според посебни прописи		-	-
Останати побарувања		(34,113)	48,356
Одложени даночни средства		-	-
Нетековни средства кои се чуваат за продажба и група за отуѓување		-	-

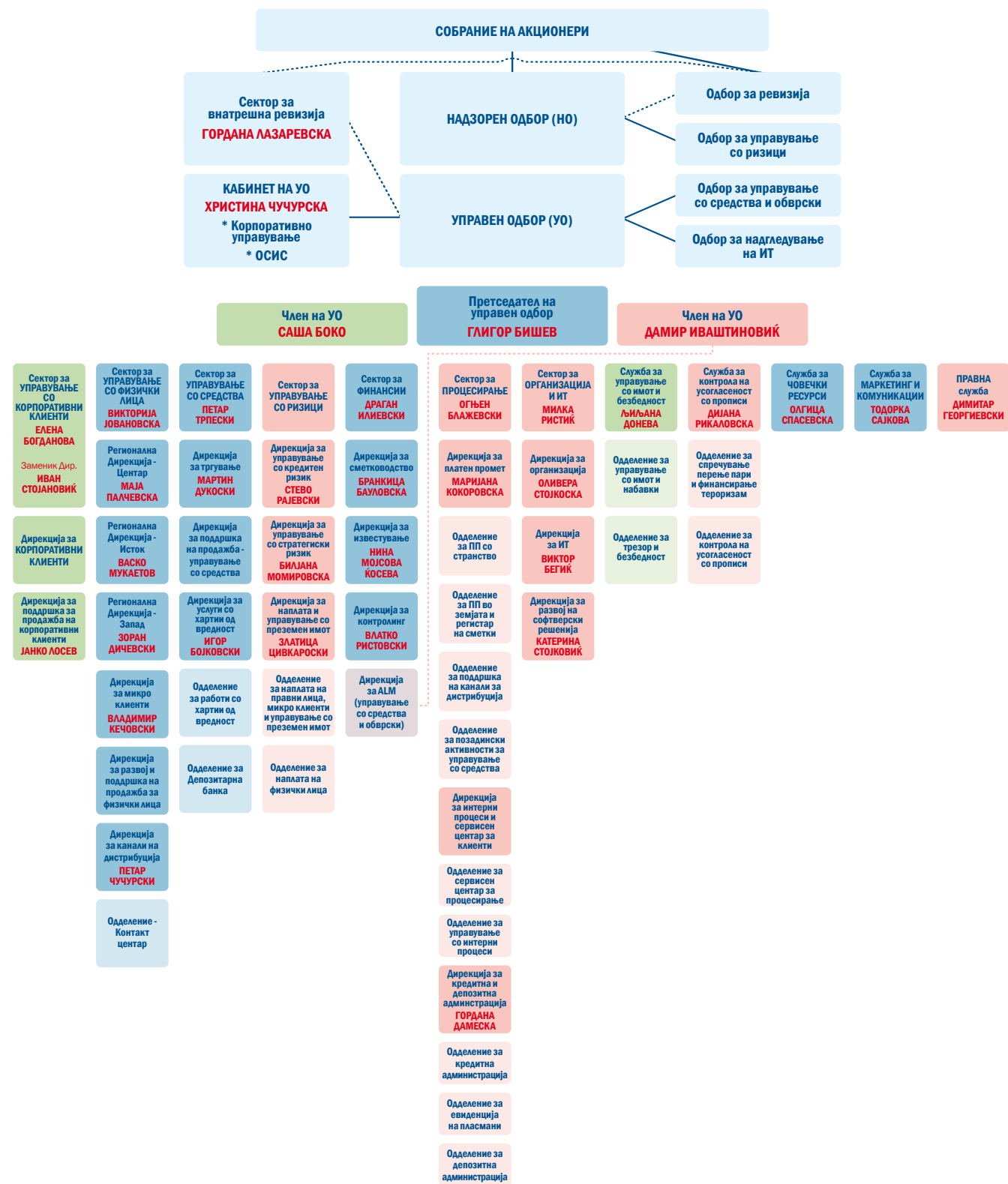
Зголемување/(намалување) на деловните обврски:		-	-
Обврски за тргување		-	-
Дериватни обврски чувани за управување со ризик		-	-
Депозити на банки		598,063	(912,064)
Депозити на други комитенти		690,801	2,491,321
Останати обврски		(36,403)	10,460
Обврски директно поврзани со група на средства за отуѓување		-	-
Нето паричен тек од основната дејност пред оданочување		(209,069)	713,706
(Платен)/поврат на данок на добивка		(14,845)	(802)
Нето паричен тек од основната дејност		(223,914)	712,904
Паричен тек од инвестициска дејност			
(Вложувања во хартии од вредност)		827,009	(170,067)
Приливи од продажбата на вложувањата во хартии од вредност		-	-
(Одливи за вложувањата во подружници и придружени друштва)		-	-
Приливи од продажбата на вложувањата во подружници и придружени друштва		-	-
(Набавка на нематеријални средства)		(18,171)	(13,298)
Приливи од продажбата на нематеријални средства		-	299
(Набавка на недвижности и опрема)		(29,805)	(29,003)
Приливи од продажбата на недвижности и опрема		9,680	100
(Одливи за нетековните средства кои се чуваат за продажба)		-	-
Приливи од нетековните средства кои се чуваат за продажба		-	-
(Останати одливи од инвестициска дејност)		-	-
Останати приливи од инвестициска дејност		6,341	4,093
Нето паричен тек од инвестициска дејност		795,054	(207,876)
Паричен тек од финансирањето			
(Отплата на издадени должнички хартии од вредност)		-	-
Приливи од издадени должнички хартии од вредност		-	-
(Отплата на обврските по кредити)		-	(252,858)
Зголемување на обврските по кредити		299,122	-
(Отплата на издадените субординирани обврски)		(401,554)	-
Приливи од издадените субординирани обврски		-	-
Приливи од издадените акции/сопственички инструменти во текот на периодот		-	-
(Откуп на сопствени акции)		-	-
Продадени сопствени акции		-	-
(Платени дивиденди)		(31,138)	-
(Останати одливи од финансирањето)		-	-
Останати приливи од финансирањето		-	-
Нето паричен тек од финансирањето		(133,570)	(252,858)
Ефект од исправката на вредноста на паричните средства и паричните еквиваленти		-	-
Ефект од курсните разлики на паричните средства и паричните еквиваленти		-	-
Нето-зголемување/(намалување) на паричните средства и паричните еквиваленти		437,570	252,170
Парични средства и парични еквиваленти на 1 јануари		4,316,560	4,064,390
Парични средства и парични еквиваленти на 31 декември		4,754,130	4,316,560

Белешките кон финансиските извештаи претставуваат интегрален дел на овие финансиски извештаи.

ОПШТИ ИНФОРМАЦИИ

1. Организациона шема

2. Контакти

КОНТАКТ ЦЕНТАР

ТЕЛ: + 389 2 3200 600
УЛ. МАКЕДОНИЈА 9-11, 1000 СКОПЈЕ

ГРИЖА ЗА КОРИСНИЦИ - ПЛАТЕЖНИ КАРТИЧКИ (24/7)

ТЕЛ: + 389 2 3293 888

ИНФОРМАЦИИ

ТЕЛ: + 389 2 3200 500
ФАКС: + 389 2 3200 515
УЛ. МАКЕДОНИЈА 9-11, 1000 СКОПЈЕ
contact@sparkasse.mk

КАБИНЕТ НА УО

ТЕЛ: + 389 2 3200 501
contact@sparkasse.mk

СЛУЖБА МАРКЕТИНГ И КОМУНИКАЦИИ

ТЕЛ: + 389 2 3200 715 / 3200 531
marketing@sparkasse.mk

СЕКТОР УПРАВУВАЊЕ СО ФИЗИЧКИ ЛИЦА

ТЕЛ: + 389 2 3200 613
nasinfo@sparkasse.mk

ДИРЕКЦИЈА КАНАЛИ НА ДИСТРИБУЦИЈА

ТЕЛ: + 389 2 3200 637 / 3200 717
cards@sparkasse.mk

ЕЛЕКТРОНСКО БАНКАРСТВО

ТЕЛ: + 389 2 3200 618 / 3200 750
netbanking@sparkasse.mk

СЕКТОР УПРАВУВАЊЕ СО КОРПОРАТИВНИ КЛИЕНТИ

ТЕЛ: + 389 2 3200 546
corporate@sparkasse.mk

СЕКТОР УПРАВУВАЊЕ СО СРЕДСТВА

ТЕЛ: + 389 2 3200 677
sredstva@sparkasse.mk

СЕКТОР УПРАВУВАЊЕ СО РИЗИЦИ

Тел: + 389 2 3200 527
contact@sparkasse.mk

СЕКТОР ФИНАНСИИ

Тел: + 389 2 3200 523
finansii@sparkasse.mk

СЛУЖБА ЧОВЕЧКИ РЕСУРСИ

Тел: + 389 2 3200 593
hr@sparkasse.mk

СЛУЖБА УПРАВУВАЊЕ СО ИМОТ И БЕЗБЕДНОСТ

Тел: + 389 2 3200 610
suib@sparkasse.mk

ПРАВНА СЛУЖБА

Тел: + 389 2 3200 559
pravna@sparkasse.mk

СЕКТОР ОРГАНИЗАЦИЈА И ИТ

Тел: + 389 2 3200 674
it@sparkasse.mk

СЕКТОР ПРОЦЕСИРАЊЕ СЕРВИСЕН ЦЕНТАР ЗА ПРОЦЕСИРАЊЕ

Тел: + 389 2 3167 169
processinghelpdesk@sparkasse.mk

ПЛАТЕН ПРОМЕТ СО СТРАНСТВО

Тел: + 389 2 3167 104 / 3167 110
devizno@sparkasse.mk

ДЕВИЗНИ ПЛАЌАЊА

Тел: + 389 2 3167-106 / 3167-105
doznakirezim@sparkasse.mk

ДЕВИЗНИ ПРИЛИВИ

Тел: +389 2 3167-109 (ФИЗИЧКИ ЛИЦА)
Тел: +389 2 3167-108 (ПРАВНИ ЛИЦА)
prilivirezim@sparkasse.mk

ПЛАТЕН ПРОМЕТ ВО ЗЕМЈАТА

Тел: + 389 2 3167 113 / 3167 115
vplpinfo@sparkasse.mk

ПОПЛАКИ, ПОФАЛБИ, СУГЕСТИИ

Тел: + 389 2 3200 531 / + 389 2 3200 715
poplaki@sparkasse.mk / pofalbi@sparkasse.mk

3. Локации на експозитури

ЕКСПОЗИТУРА	АДРЕСА	ГРАД	ТЕЛЕФОН ЗА КОНТАКТ
1. ЦЕНТРАЛА	ул. Македонија 9 – 11	1000 Скопје	+389 (0)2 3200 500
2. ЦЕНТАР	ул. Никола Вапцаров бр.18	1000 Скопје	+389 (0)2 3223 245
3. БУЊАКОВЕЦ	ул. Рајко Жинзифов бр.18	1000 Скопје	+389 (0)2 3245 210
4. ЃОРЧЕ ПЕТРОВ	ул. Ѓорче Петров бр. 33	1000 Скопје	+389 (0)2 2050 514
5. БЕВЕРЛИ ХИЛС	ул. Народен фронт бр.17	1000 Скопје	+389 (0)2 3225 991, 225 992
6. ЛЕПТОКАРИЈА	Ул. Партизански одреди бр. 102-г	1000 Скопје	+389 (0)2 3074 750
7. АЕРОДРОМ	Бул. Јане Сандански бр. 12	1000 Скопје	+389 (0)2 2403 925
8.ЈАНЕ САНДАНСКИ	Бул. Јане Сандански бр. 113 б	1000 Скопје	+389(0)2 2400 127
9. ЧАИР	ул. Џон Кенеди бр.155	1000 Скопје	+389 (0)2 2601 013
10. АВТОКОМАНДА	Ул. Трифун Хаџи Јанев бр. 3	1000 Скопје	+389 (0)2 3173 593
11. КИСЕЛА ВОДА	Ул. Сава Ковачевиќ бр. 10	1000 Скопје	+389 (0)2 2720 750
12. ОХРИД	Ул. 7ми Ноември бр.1	6000 Охрид	+389 (0)46 231 161
13. КИЧЕВО	Бул. Ослободување бр.20	6250 Кичево	+389 (0)45 222 300
14. ШТИП	ул. Ванчо Прке бр.16	2000 Штип	+389 (0)32 383 410
15. ГЕВГЕЛИЈА	ул. Димитар Влахов бр. 7/3	1480 Гевгелија	+389 (0)34 213 803
16. КАВАДАРЦИ	ул. Илинденска бр. 107	1430 Кавадарци	+389 (0)43 400 246
17. НЕГОТИНО	ул. Страшо Пинџур бр. 2	1440 Неготино	+389 (0)43 365 178
18. КУМАНОВО	ул. Моша Пијаде бр. 1-1, ТЦ Сума	1300 Куманово	+389 (0)31 411 833
19. СТРУМИЦА	бул. Маршал Тито бб	2400 Струмица	+389 (0)34 340 812
20. БИТОЛА	ул. Маршал Тито бб	7000 Битола	+389 (0)47 220 160, 220 170
21. ТЕТОВО	ул. Илирија бр. 10	1200 Тетово	+389 (0)44 353 700
22. ВЕЛЕС	ул. Маршал Тито бр.1	1400 Велес	+389 (0)43 212 177
23. ГОСТИВАР	ул. Илинденска бр. 109	1230 Гостивар	+389 (0)42 221 613
24. КОЧАНИ	ул. Маршал Тито бр.45	2300 Кочани	+389 (0)33 270 611
25. СТРУГА	ул. Маршал Тито бр.1/1	6330 Струга	+389 (0)46 784 260, 786 260
26. ПРИЛЕП	ул. Илинденска бр. 1/2	7500 Прилеп	+389 (0) 48 400 115, 400 118
27. ДЕБАР	ул. 8-ми Септември бр. 1	1250 Дебар	+389 (0)46 838 050, 831 111
28. ВИНИЦА	ул.Пионерска 2 бр.1	2310 Винаца	+389(0)33 444 496 ,444 497

4. Локации на банкомати

Реден Број	Банкомат	Адреса	Град
1	Експозитура Централа	ул. Македонија 9-11	1000 Скопје
2	Експозитура Центар	ул. Никола Валцаров бр.18	1000 Скопје
3	Експозитура Буњаковец	ул. Рајко Жинзифов бр.18	1000 Скопје
4	Експозитура Беверли Хилс	ул. Народен фронт бр.17	1000 Скопје
5	Експозитура ТЦ Лепокарија	ул.Партизански Одреди бр.102 г.	1000 Скопје
6	Експозитура Аеродром	бул. Јане Сандански бр.12	1000 Скопје
7	Експозитура Јане Сандански	бул. Јане Сандански бр.113 б	1000 Скопје
8	Експозитура Автокоманда	ул.Труфун Хаџи Јанев бр.3	1000 Скопје
9	Експозитура Кисела Вода	ул.Сава Ковачевиќ бр.10	1000 Скопје
10	Експозитура Чаир	ул.Џон Кенеди бр.155	1000 Скопје
11	Експозитура Горче Петров	ул.Горче Петров бр.33	1000 Скопје
12	ТЦ Рамстор	ул.Св. Кирил и Методиј бр.13	1000 Скопје
13	ТЦ Бисер Никофон	бул.Јане Сандански бб	1000 Скопје
14	Макпетрол	ул.Индустриска бб	1000 Скопје
15	Кисела Вода	ул. Сава Ковачевиќ бр. 43	1000 Скопје
16	Авио турс	бул. Кочо Рацин бр.7	1000 Скопје
17	ГТЦ	кеј 13 Ноември бб	1000 Скопје
18	City mall	ул. Љубљанска бр.4	1000 Скопје
19	Макпетрол Бутел	ул. Бутелска бб	1000 Скопје
20	КАМ Маркет	Ул.Козле бр.53	1000 Скопје
21	Сарај,с.Бојане	с.Бојане	1000 Скопје
22	Аура	ул.Партизански одреди бб	1000 Скопје
23	Хотел ИБИС	ул. Орце Николов бр. 55	1000 Скопје
24	Симпо Охрид	ул.Партизанска бр. 7	6000 Охрид
25	Комплекс Летница	ул.Климент Охридски бб	6000 Охрид
26	Експозитура Охрид	ул.7-ми Ноември бр.1	6000 Охрид
27	Експозитура Кичево	Бул. Ослободување бр.20	6250 Кичево
28	Експозитура Штип	ул. Ванчо Прке бр.16	2000 Штип
29	Штип	ул.Сремски Фронт бр.30А	2000 Штип
30	Експозитура Гевгелија	ул. Димитар Влахов бр. 7/3	1480 Гевгелија
31	Гевгелија,дуќан	ул.Слободан Митров Данко бр.78	1480 Гевгелија
32	Експозитура Кавадарци	ул. Илинденска бр. 107	1430 Кавадарци
33	Дом на култура	ул.7-ми Септември бр.13	1430 Кавадарци
34	Експозитура Неготино	ул. Страшо Пинџур бр. 2	1440 Неготино
35	Експозитура Куманово	ул. Моша Пијаде бр. 1-1, ТЦ Сума	1300 Куманово
36	Тобако	ул.Маршал Тито бр.1	1300 Куманово
37	Експозитура Струмица	бул. Маршал Тито бб	2400 Струмица
38	Експозитура Битола	ул. Маршал Тито бб	7000 Битола
39	Киро Дандаро	ул.Партизанска бр. 94 лам.А2-лок.1-приземје	7000 Битола
40	Берово	ул.Маршал Тито бб	2330 Берово
41	Експозитура Тетово	ул. Илирија бр. 10	1200 Тетово
42	Тетово , дуќан	ул.167 бр.168	1200 Тетово
43	Тетово Рамстор	ул. Маршал Тито бр.1	1200 Тетово
44	Експозитура Велес	ул. Маршал Тито бр.1	1400 Велес
45	Велес, дуќан	ул.Благој Гореv бр.42	1400 Велес
46	Експозитура Гостивар	ул. Илинденска бр. 109	1230 Гостивар
47	Експозитура Кочани	ул. Маршал Тито бр.45	2300 Кочани
48	Експозитура Струга	ул. Маршал Тито бр.1/1	6330 Струга
49	Експозитура Прилеп	ул.Илинденска бр.1	7500 Прилеп
50	Прилеп	ул.Кузман Јосифоски бр.27	7500 Прилеп
51	Експозитура Дебар	ул. 8-ми Септември бр. 1	1250 Дебар
52	Пехчево	ул.Индустриска локал бр.19	2326 Пехчево
53	Експозитура Виница	ул.Пионерска 2 бр.1	2310 Виница
54	Катлановска Бања	Катланово	Петровец

5. Кореспондентски банки

ЗЕМЈА	БАНКИ	ВАЛУТА	СМЕТКА
АВСТРИЈА	* Steiermaerkische Bank und Sparkassen AG Graz (STSPAT2G)	EUR	00005-508130
	* Erste Group Bank AG (GIBAATWG)	EUR	404-332-667/00
	* Raiffeisen Zentralbank Osterreich AG Vienna (RZBAATWW)	EUR	000-55.032.684
	* Steiermaerkische Bank und Sparkassen AG Graz (STSPAT2G)	CAD	00005-500186
	* Erste Group Bank AG (GIBAATWG)	CAD	404-332-667/55
	* Steiermaerkische Bank und Sparkassen AG Graz (STSPAT2G)	CHF	00005-500178
	* Erste Group Bank AG (GIBAATWG)	CHF	404-332-667/53
	* Steiermaerkische Bank und Sparkassen AG Graz (STSPAT2G)	AUD	00005-500236
	* Erste Group Bank AG (GIBAATWG)	AUD	404-332-667/56
	* Erste Group Bank AG (GIBAATWG)	NOK	404-332-667/57
	* Erste Group Bank AG (GIBAATWG)	JPY	404-332-667/58
	* Steiermaerkische Bank und Sparkassen AG Graz (STSPAT2G)	JPY	00005-500202
	* Erste Group Bank AG (GIBAATWG)	DKK	404-332-667/50
	* Erste Group Bank AG (GIBAATWG)	SEK	404-332-667/51
	* Steiermaerkische Bank und Sparkassen AG Graz (STSPAT2G)	GBP	00005-509286
	* Erste Group Bank AG (GIBAATWG)	GBP	404-332-667/54
	* Erste Group Bank AG (GIBAATWG)	USD	404-332-667/52
БЕЛГИЈА	* ING Belgium NV/SA Brussels (BBRUBEBB)	EUR	301-0102477-29-EUR
ИТАЛИЈА	* UNICREDIT SPA MILANO (UNCRITMM)	EUR	0995 3986
ЧЕШКА	* Ceska sporitelna A.S. (GIBACZPX)	EUR	7367892
	* Ceska sporitelna A.S. (GIBACZPX)	CHF	7368262
	* Ceska sporitelna A.S. (GIBACZPX)	CZK	7367702
	* Ceska sporitelna A.S. (GIBACZPX)	GBP	7368182
	* Ceska sporitelna A.S. (GIBACZPX)	USD	7367972
СРБИЈА	* Srpska Banka AD Beograd (SRBNRSBG)	MULTI	4000440
БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА	* Sparkasse Banka dd (ABSBBA22)	MULTI	4000910
КОСОВО	* Banka Ekonomike SH.A (EKOMXKPR)	MULTI	4000923

6. Локации во Југоисточна Европа

СЛОВЕНИЈА

Љубљана

Banka Sparkasse d.d.

Cesta v Kleče 15
SI-1000 Ljubljana
Тел.: + 386 1 583 66 66
Факс: + 386 1 583 23 33
www.sparkasse.si

S Leasing d.o.o.

Cesta v Kleče 1 5
SI-1000 Ljubljana
Тел.: + 386 1 583 22 11
Факс: + 386 1 583 23 87
www.s-leasing.si
E-Mail: info@s-leasing.si

Марибор

Banka Sparkasse d.d.

Titova cesta 8
SI-2000 Maribor
Тел.: + 386 2 235 2920
www.sparkasse.si

Целје

S Leasing d.o.o.

Ljubljanska Cesta 5 (Maksimiljan)
SI-3000 Celje
Тел.: + 386 3 424 45 40
www.s-leasing.si
E-mail: info@s-leasing.si

ХРВАТСКА

Риека

Erste & Steiermärkische Bank d.d. (rechtlicher Hauptsitz)

Jadranski trg 3a
HR-51000 Rijeka
Тел.: + 385 62 37 5000
Факс: + 385 62 37 6000
www.westebank.hr
E-Mail: erstebank@erstebank.hr

Загреб

Erste & Steiermärkische Bank d.d.

Ivana Lučića 2
HR-10000 Zagreb
Тел.: + 385 62 37 1000
Факс: + 385 62 37 2000
www.erstebank.hr
E-Mail: erstebank@erstebank.hr

Erste & Steiermärkische S Leasing d.o.o.

Zelinska 3
HR-10000 Zagreb
Тел.: + 385 1 6311 700
Факс: + 385 1 6311 720
www.s-leasing.hr
E-Mail: info@s-leasing.hr

Erste Card Club d.d.

10000 Zagreb, Praška 5
Тел.: +385 1 4929 555
Факс: +385 1 4920 400
www.erstecardclub.hr
E-mail: info@erstecardclub.hr

СРБИЈА

Нови Сад

Erste Bank a.d. Novi Sad

(Hauptsitz)
Bulevar oslobođenja 5
RS-21000 Novi Sad
Тел.: + 381 21 480 9402
Факс: + 381 21 489 0651
www.erstebank.rs/ys
E-mail: info@erstebank.rs

Белград

Erste Bank a.d. Novi Sad

Milutina Milankovića 11b
RS-11070 Novi Beograd
Тел.: + 381 11 201 5005
Факс: + 381 11 201 5070
www.erstebank.rs/ys
E-mail: info@erstebank.rs

S Leasing d.o.o. Beograd

Preduzeće za finansijski lizing
Bulevar Milutina Milankovića 11a/IV
11070 Novi Beograd
Tel: +381(0)11 2010 700
Tel: +381(0)11 2010 701
Faks: +381(0)11 2010 702
office@s-leasing.rs

ЦРНА ГОРА

Подгорица

Erste Bank a.d. Podgorica

Ulica Studentska bb
81000 Podgorica, Crna Gora
Tel: + 382 (0)20 440 460
Fax: + 382 (0)20 440 461

S Leasing d.o.o., Podgorica

Bul. Svetog Petra Cetinskog 123
81000 Podgorica
Тел.: + 382 20 245 625
Факс: + 382 20 203 225
E-mail: office@s-leasing.co.me
www.s-leasing.co.me

БОСНА И

ХЕРЦЕГОВИНА

Сарајево

Sparkasse Bank dd Bosna i Hercegovina

Zmaja od Bosne 7, Sarajevo
Email: info@sparkasse.ba
Tel.: 00 387 33 280 300
Fax: 00 387 33 280 230
www.sparkasse.ba

S Leasing d.o.o., Sarajevo

Zmaja od Bosne 7, 71000 Sarajevo, BiH
Tel: +387 33 565-850
Fax: +387 33 208-863
E-mail: info@s-leasing.ba
www.s-leasing.ba

МАКЕДОНИЈА

Скопје

Шпаркасе Банка

Македонија АД Скопје

Македонија 9-11
МК-1000 Скопје
Тел.: + 389 (0) 2 3200 500
Факс: + 389 (0) 2 3200 515
E-mail: contact@sparkasse.mk
www.sparkasse.mk

Друштво за лизинг ШПАРКАСЕ ЛИЗИНГ ДОО Скопје

ул. Македонија 9/11, 1000 Скопје
Тел: +389 2 3077 096; +389 2 3077 097
Факс: +389 2 3077 088
E-mail: info@s-leasing.mk

ИМПРЕСУМ

Издавач

ШПАРКАСЕ БАНКА МАКЕДОНИЈА АД СКОПЈЕ

Содржина

Служба за Маркетинг и комуникации

www.sparkasse.mk
www.facebook.com/SparkasseBankMakedonija